ሰቆቃወ ድንግል

ሰቆቃወ ድንግል ለመጀመሪያ ጊዜ
ከግእዝ ወደ አማርኛ ተተርጉሞ
ከሐተታውና ከነሙሉ ታሪኩ ቀረበ!!!

ፀሐይ በቀን፣ ጨረቃ፣ ከዋክብት በሌሊት
ሊያበሩላት የማይችሉ (የነዚህን ብርሃን የማትሻ)
ኢሳ. 60÷19-20 ራእ 12÷1-12+21÷23-27
ድንግል ማርያም የብርሃን ልጅ ናት።
ምሥጢሩን በገጽ 26 ይመልከቱ....

ትርጉም፡- ሊቀ ጠበብት አስራደ ባያብል
2001 ዓ.ም አዲስ አበባ።

ሰቆቃወ ድንግል

ለመጀመሪያ ጊዜ ከግእዝ ወደ አማርኛ ተተርጕሞ ከሐተታው እና ከነ ሙሉ ታሪኩ ቀረበ!!

ትርጕም ሊቀ ጠበብት አስራደ ባያብል

አዘጋጅ ይርጋ ዓለም ወሰኑ ዳዲ

2001 ዓ.ም አዲስ አበባ።

ምስጋና

በኮምፒዩተር ጽሑፍና በፊደል እርማት ደከመን፣ ስለቾን

በኮምፒዩተር ጽሑፍና በፊደል እርማት ደከመን፣ ስለችን

ሳይሉ ጊዜያቸውን መሥዋዕት አድርገው ለረዱን ወጣቶች

1. መዓዛ አስፋ (አፀደ መድኅን) መታሰቢያነቱ በዋግኽምራ ሀገረ ስብከት ለ ሚገኘው ሰቆጣ ደብረ ገነት መድኃኔዓለም ቤተ ክርስቲያን::

2. አላዩ በቀለ (እስካለ ማርያም) መታሰቢያነቱ በኦጋዴን (በሶማሌ) ሀገረ ስብከት በጅጅጋ ከተማ ለሚገኘው ደብረ መዊዕ ቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን::

3. ወ/ት ትርሲት ማስረሻ (ትርሲተ ማርያም) የ4ኛ ዓመት የዲፕሎማ ፕሮግራም የኮምፒዩተር ሳይንስ (IT) ተማሪ አዲስ አበባ ደብረ ገሊላ አማኑኤል ካቴድራል::

ለዚህ ሥራ የተለያዩ እገዛዎችን ላደረገልን

4. ብሥራት አስፋ (ብሥራተ ገብርኤል) መታሰቢያነቱ በኦጋዴን (በሶማሌ) ሀገረ ስብከት በጅጅጋ ከተማ ለሚገኘው ደብረ መዊዕ ቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን::

በኮምፒዩተር እርማት እና ሐሳብ በመስጠት

5. መክብብ ወልዴ (ኃይለ ገብርኤል) በ*Information Technology* (በኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ) የ3ኛ ዓመት ተመራቂ መታሰቢያነቱ በጉራጌ ዞን በቡታጅራ አካባቢ ለምትገኘው አርጉሜ በዓለ እግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን ይሁንልኝ::

ለአቶ ያሬድ ብሩ ተባባሪ ሲቢል መሐንዲስ ከገነተ ጽጌ ቅ/ጊዮርጊስ

አዲስ አበባ

እንዲሁም ለረዱን ሁሉ እግዚአብሔር አምላክ እስከ ቤተሰቦቻቸው ረጅም እድሜንና ጤናን ይስጥልን::

መታሰቢያነቱ

ለብፁዕ አቡነ መርሐ ክርስቶስ በትግራይ ክልል የመቀሌ ሀ/ስብከት ሊቀ ጳጳስ፣ የቅዱስ ሲኖዶስ አባል፣ የሊቃውንት ጉባኤ ሰብሳቢ፣

ለቆሞስ አባ ገብረ መድኅን ቾኮል የደብረ ዓባይ የቅዳሴ መምህር፣
ልጄ ሆይ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ትምህርትና ሥርዓት ጽና በማለት አባታዊ ምክራቸውን ላልነፈጉኝ ከ1891 እስከ 1988 ዓ.ም ኖረው በ97 ዓመታቸው በምሥራቅ ጎጃም በእዋባል ወረዳ በደብረ ማህል ለቁማ ቅዱስ ሚካኤል ቤተክርስቲያን ሚያዝያ 5 ቀን ላረፉት ለተከበሩ ውድ አያቴ ለአለቃ ባያብል ሥዩም፣ በማኅሌት አገልግሎት ልዩ ስጦታ ለነበራቸው በምዕራብ ጎጃም በቡሬ መንበረ ስብሐት ቅዱስ ሚካኤልና በሰከላ ወረዳ በደብረ ኃይላት ሴልማ ቅዱስ ሚካኤል ቤተክርስቲያን ሲያገለግሉ ኖረው ከ1901-1981 በ80 ዓመታቸው ኅዳር 24 ቀን በካህናተ ሰማይ ዓመታዊ በዓል ላረፉት የእቋቋም ትምህርትን ላስተማሩኝ ለመሪጌታ ጥበቡ ሞገስ የተክሌ አቋቋም መምህር፣ በምሥራቅ ጎጃም በደጀን ወረዳ በበያን ቅዱስ ጊዮርጊስ ቤተክርስቲያን ተወልደው በመንበረ ጸባዖት ዱቄ ቅዱስ እስጢፋኖስ ቤተክርስቲያን እያገለገሉ በርካታ መምህራንን ለተኩት፣ በጸዋትወ ዜማና በጽሑፍ ልዩ ስጦታ ለነበራቸው ከ1909 እስከ 1994 ዓ.ም ኖረው በ85 ዓመታቸው ላረፉት ለታላቁ ሊቅ ለመልአከ ብርሃን ዕንቁ ባሕርይ ተስፋዬ የድጓ መምህር፣ ለመንፈሳዊው ትምህርት ልዩ ትኩረት ሰጥተው ልጄ ሆይ በርታ፣ ቤተ ክርስቲያንንም ተግተህ አገልግል በማለት በጸሎታቸው ለረዱኝና ታጋሽ ለነበሩት በፈለገ ሰላም የቃንዳቾ ኪዳነ ምሕረት ተወልደው ከ1914 እስከ 1999 ዓ.ም ኖረው በ85 ዓመታቸው ግንቦት 23 ቀን ላረፉት ለተከበሩ ውድ አባቴ ለአባ መኮንን ዘለቀ ይሁንልኝ

እግዚአብሔር አምላክ የሁሉንም ነፍስ በመንግሥተ ሰማያት ያሳርፍ::

ማውጫ

1. ጌታ በስሜ በተሰበሰቡበት በሦስቱ መካከል ያላቸው እነማን ናቸው? 13
2. ሄሮድስ ያስገደላቸው ሕፃናትና የገዳዮቻቸው ብዛት 15
3. ለጌታ እጅ መንሻ ያቀረቡለት የነገሥታቱ ስም ማን ይባላል? 17
4. ሕልም ስንት አይነት ነው? 20-21
5. ጻድቁ ኢዮብ በምን ምክንያት ተፈተነ? .34-37
6. ጌታ ስላፈለቃት ውሃ ሁለት አይነት ጠባይ .37-38
7. የሳምራዊቷና ከ12 ዓመት ደም መፍሰስ የዳነችው ስም ማነው?......................39-40
8. እመቤታችንን የካህናት ልጅ ስለምን አላት?.41
9. ማርታ በስምዖን ቤት የጌታን እግር የቀባችው ሽቱ ከየት የተገኘ ነው? 45-46
10. እንደዘውድ ለክብር እንደሰው ምስክር ስለሆነው ድንጋይ ታሪክ 46-47
11. እባብ ጡት ሳይኖራት እንዴት ጡት አላት ተባለ?... 50
12. የዮሴፍ ልጅ የዮሳና የሰይጣን ክርክር .51-52

(ታሪክ)

በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ አሜን የእመቤታችን የቅድስት ድንግል ማርያምን የስደቷን ነገር ከመጻፋችን በፊት በምን ምክንያት እንደተሰደደች የስደቷን ቅድመ ታሪክ ከዚህ እንጽፋለን (ታሪክ) ጌታ አዳምንና ሔዋንን ፈጥሮ ብርሃን አልብሶ በገነት አኖራቸው ሲያኖራቸውም ሕጉን፣ ትእዛዙን እንዲጠብቁ ነው ምን ብሎ አዘዛቸው ቢሉ ዲያብሎስ እንደሚያስታቸው ጌታ አስቀድሞ ያውቅ ነበርና በገነት ካለው ፍሬ ሁሉ ብሉ ዕፀ በለስን ግን አትብሉ ከዚች ዕፀ በለስ በበላችሁ ቀን የሞት ሞት (በነፍስና በሥጋ) ትሞታላችሁ ብሎ ማስጠ ንቀቂያ(መመሪያ) ሰጣቸው አዳምና ሔዋንም የጌታን ትእዛዝ ጠ ብቀው በገነት 7 ዓመት ከኖሩ በኋላ ጌታ በገነት የሰጣቸውን ክብር ዲያብሎስ አይቶ በምቀኝነት ተነሳስቶ ከዕፀ በለሷ በበላችሁ ቀን እንደ እግዚአብሔር ክፉውንና በጎውን የምታውቁ አምላክ ትሆናላችሁ እንጂ ሞትን አትሞቱም አላቸው ሔዋን! እግዚአብሔር አንቺን ከአዳም በኋላ ፈጥሮሻልና አዳም ገዥሽ ሆኖ ይኖራል አሁን ግን ምክሬን ተቀብለሽ አትብሉ ብሎ ከከለከላችሁ ዛፍ በቅድሚያ አንቺ በልተሽ ለእርሱ ብታበዪው ለአዳም አምላኩ ትሆኚዋለሽ አላት ሔዋንም የዲያብሎስ ክፉ ምክሩን ተቀብላ በቅድሚያ በልታ አበላችው በዚህ ጊዜ የጌታን ሕግ ተላለፉ የለበሱትንም የብርሃን ልብስ ተገፈፉ ራቁታቸውንም

(ታሪክ)

እንደሆኑ ሲያውቁ የበለሱን ቅጠል ሰፍተው በሰውነታቸው ላይ አገለደሙ ጌታም ከገነት አስወጣቸው ዘፍ.3፥1-8 3ኛ መቃ.2፤14-16+ 3:5-7 በዚህ ጊዜ የሰው ስደት በአዳም ተጀመረ አስቀድሞ ዲያብሎስ ከኢየሩሳሌም ሰማያዊት ተሰዷልና ከዚያ ሲለይ የሰው ስደት አለ። ነገር ግን ጌታ በ5500 ዘመን ከልጅ ልጅህ (ከድንግል ማርያም) ተወልጄ፤ በመስቀል ተሰቅዬ አድንሃለሁ ብሎ ተስፋ ሰጠው (ቃል ኪዳን ገባለት) እመቤታችንም ለአዳም ተስፋ መሆኗ በዚህ ጊዜ በጌታ ቃል ተነገረ አዳም ከገነት በተሰደደ ጊዜ የአዳም ተስፋው አንቺ ነሽ እንዳለ አባ ሕርያቆስ በቅዳሴዋ ምዕ.3 ቍ.1. ይህ 5500 ዘመንም ሲፈጸም ነቢያት ጌታ ይወለዳል ብለው ትንቢት እንደተናገሩ ቤተልሔም በምትባል አገር ተወለደ ዘኍ.24፥17 ሚክ.5:2 ማቴ.2፥5– 6 ጌታ በተወለደባት በዚች ቀንም ቤተልሔም በእሳት አጥር ታጠረች አጋንንት ወደ ቤተልሔም ሄደን እናያለን ብለው ቢቀርቡ የብርሃን መላእክት በእሳት ፍላጻ እየነደፉ የማያስቀርቧቸው ሆነ አጋንንትም ይህንን ለአለቃቸው ለዲያብሎስ ነገሩት ዲያብሎስም በትዕቢት በኪሩቤል አምሳል አራት ተሸካሚዎች አዘጋጅቶ ተሸከመውት ቤተልሔም ደረሱ ጌታ ወደ ተወለደበት ቦታም መቅረብ አልቻሉም ከዚች ሰዓት ጀምሮ ዲያብሎስ በሥልጣኔ ላይ ችግር የፈጠረ ማነው? ብሎ ፈርቶ

(ታሪክ)

እየተንቀጠቀጠ ለአጋንንት ከእኔ የሚሠወር ነገር የለምና ዓለምን ዞሬ፤ ነገሩን መርምሬ ውጤቱን እስክነግራችሁ ድረስ ጥቂት ታገሡኝ አላቸው ዓለምን በተንኮል ዞሮ ጌታ የተወለደበትን ምሥጢር መርምሮ ማወቅ ቢሳነው ሠራዊቶቹ ሆይ እኛ የምንንቀጠቀጥለት ይህ ማነው? እስከ ዛሬ ድረስ ከተደረገው ተአምር በላይ የተደረገ ተአምር ነው ብዙ ነቢያትም ተወልደዋል ነገር ግን እንደዛሬ ያለ ችግር ገጥሞኝ አላውቅምና ዓለምን ዞርኩ የዳዊት አገርም ከምትሆን ከቤተልሔም በቀር የቀረኝ አገር የለም ነቢያት ስለ እርሱ ትንቢት የተናገሩለት በቤተልሔም ተወልዶ ከሆነ መንግሥቴን እንደሚቀማኝ አልጠራጠርም እያለ ተጨነቀ አሁንም ኑ ሂደን ጠይቀን እንረዳ ብሎ ሠራዊቱን ይዞ ወደ ቤተልሔም ሄደ ኖሎት(እረኞችና) መላእክት በአንድነት በሰማይ ለእግዚአብሔር ምስጋና ይሁን በምድርም ለሰው የሰላም መሠረት ተጣለ እያሉ ሲያመሰግኑ ሉቃ.2፥12-15 ሰምቶ ደነገጠ ና በእርግጥ ጌታ ስለ መወለዱ ይነግሩት ዘንድ የእስራኤል የአራት ምሁራንን አነሳስቶ ጌታ ከድንግል እስኪወለድ ድረስ አትሞትም በአልጋ ተጣብቀህ ትኖራለህ ተብሎ ከእግዚአብሔር መልአክ ትንቢት ወደ ተነገረለት ወደ ካህኑ ስምዖን ሄደው ስምዖን ሆይ አንተ ተስፋ የምታደርገው የዓለም መድኃኒት የሆነው ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም መምጫው ደርሷልን?

ብለው ጠየቁት ስምዖንም አዎን! መምጫው ደርሷል አላቸው እነርሱም ጊዜው መድረሱን በምን አወቅህ አሉት ስምዖንም ቀድሞ ነቢዩ ኢሳይያስ ድንግል ትጸንሳለች ወንድ ልጅንም ትወልዳለች ብሎ በተናገረው ትንቢት ኢሳ.7÷14 ተጠራጥሬ በተሰነካከልኩ ጊዜ በሕመም ታስሮ የነበረው እጄ ስለተፈታ መወለዱን በዚህ አወቅሁ አላቸው ካህኑ ስምዖን ከ72ቱ ሊቃውንት አንዱ ሲሆን የነቢዩ የኢሳይያስን መጽሐፍ ሲጽፍ ድንግል በድንግልና ትጸንሳለች፣ በድንግልና ትወልዳለች ከሚለው አንቀጽ (ንባብ) ሲደርስ በድንግልና ትጸንሳለች፣ በድንግልና ትወልዳለች ብዬ ብጽፍ እንኳን የአሕዛብ ንጉሥ ይቅርና የእስራኤል ንጉሥ ይቀበለኛልን? ብሎ በተጠራጠረ ጊዜ የተናገረው ነው ዲያብሎስም የእስራኤል ምሁራንና ስምዖን የሚነጋገሩትን ሁሉ ቆሞ ይሰማ ነበርና ፈጽሞ ታወከ የተንኮል ባለቤት የሆነው ዲያብሎስም በሄሮድስ ልቡና አድሮ ሄሮድስ! የኔንና የአንተን ሥልጣን የሚቀማ ንጉሥ ተወልዷልና ከተወለዱ ሁለት ዓመት እና ከዚያም በታች እድሜ ያላቸው ሕፃናትን አስገድላቸው አለው ሄሮድስም ክፉ ምክሩን ተቀብሎ አዋጅ አስነግሮ ሕፃናትን አስፈጀ ምንጭ:-ከ4ኛ-7ኛ ካለው ተአምረ ኢየሱስ፣ (ከትርጓሜ ወንጌል) ሉ.ቃ.2፣25-27 የተወሰደ ነው:: በዚህ ጊዜ የእግዚአብሔር መልአክ ለዮሴፍ በሕልሙ ሕፃኑን

ከእናቱ ጋር ይዘህ ወደ ግብፅ አገር ሂድ ዳግመኛ በሕልም የምታደርገውን እስክነግርህ ድረስ በዚያ ተቀመጥ አለው ዮሴፍም የእግዚአብሔር መልአክ እንደነገረው ወደ ግብፅ አገር ተሰዷል ማቴ.2÷13-16 (ሐተታ) ጌታ ስለምን ተሰደደ ቢሉ ስለ አራት ነገሮች ነው

1ኛ. አዳም ከገነት ወደዚህ ዓለም ተሰድዶ መጥቶ ነበርና የጌታም መወለድ አዳምን ከነ ልጆቹ ለማዳን ነውና::

2ኛ. እነሆ እግዚአብሔር በፈጣን ደመና እየበረረ ማለት በድንግል ማርያም ጀርባ ታዝሎ ወደ ግብፅ ይመጣል ልጄን ከግብፅ (ወደ ግብፅ) ጠራሁት ተብሎ በነቢዩ ኢሳይያስና በነቢዩ ሆሴዕ የተነገረው ትንቢት ይፈጸም ዘንድ ነው ኢሳ 19:1-2 ሆሴ 11:2 (ሐተታ) ልጄን ወደ ግብፅ ጠራሁት ማለቱ መሰደዱን፣ ከግብፅ ጠራሁት ማለቱ ደግሞ ከስደት መመለሱን ነው ትዱስ ያሬድም ደመና ቀሊል ዘይቤ ኢሳይያስ ይእቲኬ ማርያም ድንግል እንተ ፆረቶ በከርሣ ለወልደ እግዚአብሔር ማለት ኢሳይያስ ፈጣን ደመና ያላት የአብ የባሕርዩ ልጅ የሆነ ወልድን በማሕጸኗ የተሸከመች ድንግል ማርያም ናት ሲል የነቢዩ የኢሳይያስን ትንቢት ግንቦት 24 ቀን የእመቤታችን የስደቷን ታሪክ በሚገልጸው መዋሥዕት በተባለው ድርሰቱ ተርጉሞታል እመቤታችንንም የኢሳይያስ ደመና ያሰኛት ይህ ነው::

3ኛ. ጌታ ባይሰደድ ሕፃናቱ ሲገደሉ እሱ ከሞት ቢተርፍ ኖሮ ትስብእቱ (የጌታ ሰው መሆን) ምትሐት ነው ብለው እንዳይሰናከሉ፣ የሞቱ ጊዜም ገና አልደረሰም ነበርና፣ ጌታም በግብፅ ሲመላለስ የግብፅ ሰዎች የቸርነቱን ሥራ ያገኛሉና::

4ኛ. ለጻድቃን፣ ለሰማዕታት ስደት ለመጀመር (ለስደት አብነት ለመሆን) ነው ሰማዕትነት በእሳት መቃጠል፣ በሰይፍ መቆረጥ፣ በድንጋይ መወገር ብቻ አይደለም የሐዋ.7÷58 ዕብ.11÷37-39 አገርን ጥሎ መሰደድም ሰማዕትነት ነውና ከዚህ በተያያዘ በመማር፣ በማስተማር፣ በምናኔ ስለ ጽድቅ ሥራ፣ በንስሐ፣ በሃይማኖት አገራቸውን ጥለው የሚሰደዱ ብፁዓን (የተመሰገኑ) ናቸው መንግሥተ ሰማያትን ይወርሳሉና ከአገራችሁ አስወጥተው ቢሰዷችሁ ክቡራን ናችሁ በስሜ ስለ መነናችሁ፣ በስሜ ስለ አስተማራችሁ ፈጽሞ ደስ ይበላችሁ ዋጋችሁ በኔ ዘንድ ፍጹም ነውና በአንዲት ከተማ መከራ ቢያሳዩአችሁ ወደ ሌላይቱ ከተማ ሽሹ ብሎ የሚያስተምር ነውና ማቴ.5÷10-12+10÷23

ከላይ በተገለጹት ምክንያቶች ፈቃዱ ቢሆን ተሰደደ የስደቷ ቅድመ ታሪክ እስከ አሁን የተገለጸው ሲሆን ከዚህ ቀጥሎ ወደ ዋናው ሰቆቃወ ድንግል መግቢያ እንገባለን ሰቆቃወ ድንግል በሚለው ድርሰት ውስጥ ሰቆቃው ፣ ብካይ ፣ ወይሌ ፣ ላህ ፣

ገዓር የሚሉ ቃላት ይገኛሉ

ሰቆቃው ማለት ሙሾ (የልቅሶ ግጥም) ማለት ነው

ብካይ ማለት ልቅሶ ማለት ነው

ወይሌ ማለት ዋይታ ማለት ነው

ላህ ማለት ልቅሶ ኀዘን ማለት ነው

ገዓር ማለት ጭንቅ መራራ የኀዘን ቃል ማለት ነው

እነዚህ ሁሉ በትርጉም ልዩነት ባይኖራቸውም ሰቆቃው ያስለቃሽ ነው፣ ብካይ ያልቃሽ ነው፣ ወይሌ የተለቃሽ ነው፣ ብካይ ልጆቻቸውን ከእናቶቻቸው ሲለዩአቸው የሚያለቅሱት ልቅሶ ነው ገዓር ልጆቹን ጠምዝዘው ሲያርዷቸው ወላጆቻቸው የሚያዝኑት መራራ ኀዘን ነው፣ ሰቆቃው እናትን አባትን ከልጆቻቸው ሲለዩአቸው ሙሾ እያወጡ (ግጥም እየገጠሙ) የሚያለቅሱት ልቅሶ ነው ሰቆቃው የነቢያት፣ ብካይ የካህናት፣ ወይሌ የሕዝቡ ድርሻ ሲሆን ሰቆቃው በድርቅ፣ ብካይ በቸነፈር፣ ወይሌ በምርኮ ጊዜ የሚፈጸሙ የኀዘን መገለጫዎች ናቸው (ታሪክ) ንጉሡ ኢዮስያስ በእግዚአብሔር ዘንድ ቅን ሰው ነበር ከነቢዩ ከሳሙኤል ዘመን ጀምሮ እንደ ኢዮስያስ ያለ መሥዋዕት ያቀረበ የለም ተብሎ በደግነቱ የተመሰገነው ንጉሥ ኢዮስያስ ሲሞት ነቢዩ ኤርምያስ የልቅሶ ግጥም (በቅኔ ምሥጢር) እንዳለቀሰለትና ወንዶችም ሴቶችም መዘምራን ሁሉ በልቅሶ ግጥማቸው ይናገሩለት እንደነበር

(ታሪክ)

መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል 2ኛ ዜና.35፥16-26 ነቢዩ ኤርምያስ በግጥም (በስንኝ) መልክ ስለ እስራኤል ምርኮ የተናገረውን መከራና ሰቆቃው የሰቆቃወ ድንግል ደራሲም ስለ እመቤታችን ስደት በግጥም መልክ በመንፈስ ቅዱስ ሲደርሰው ግፍ ለግፍ፣ መከራ ለመከራ እያነጻጸረ ነው። ነቢዩ ኤርምያስንም አልፎ አልፎ ይጠቅሰዋል ታሪኩ በተራ ቍጥር.18 እና 29 ይገኛል ይህን ሰቆቃወ ድንግልስ ማን ደረሰው ቢሉ ሞጊና በምትባል ገዳም በብሕትውና ጸንቶ የኖረ አባ ገብረ ኢየሱስ የሚባል መነኩሴ ደረሰው ይላሉ ምንጭ መልክአ ጉባኤ አዘጋጅ መጋቤ አእላፍ ሄኖክ ወልደ ሚካኤል፣ 1999 ዓ.ም። አንድ አንድ ሊቃውንት ደግሞ አባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ ደርሶታል ሲሉ ሦስተኛ አስተያየት የሚሰጡት ሊቃውንት በበኩላቸው አባ አርኬላዎስ የሚባል ባሕታዊ ደረሰው፣ ይህም ሰቆቃወ ድንግል የማኅሌተ ጽጌ አርኬ ነው ይላሉ።

የዚህ መጽሐፍ አቀራረብም እንደሚከተለው ነው በመጀመሪያ አምስት አምስት (ስድስት ስድስት) የሚሆኑ ግጥሞችን (ስንኞችን) በግእዝ ይጽፋል። ቀጥሎ የግእዙን ትርጉም እና የምሥጢሩን ማብራሪያ፣ ታሪኩንም እያስከተለ የሚሄድ በመሆኑ የግእዝ ቋንቋን የሚያውቁም የማያውቁም ሁሉ መጽሐፉን በቀላሉ ሊረዱት የሚችሉ መሆኑን ከወዲሁ እናስገነዝባለን።

መግቢያ

በከመ ትቤ በወንጌል ኀበ ሀለዉ ክልዔቱ ወሠለስቱ
ጉቡአን በስምየ
እሄሉ አንስ ማእከሌሆሙ ሀየ
በእንተ ኪዳን ዘላእሌየ አስተፋጥን (ታስተፋጥን) ነዐ ተምኔትየ
ደብረ ቍስቋም ዘቦአ ኢየሱስ አቡየ።

ደብረ ቍስቋም ወደሚባል ቦታ የገባህ ሰማያዊ አባቴ ኢየሱስ ክርስቶስ ሆይ ሁለቱ (ሦስቱ) በስሜ አምነው አንድ በሆኑበት እኔ በዚያ በረድኤት አድሬባቸው እኖራለሁ ወይም በስሜ አምነው ሁለት ሆነው በተሰበሰቡበት እኔ ሦስተኛ ሆኜ በመካከላቸው እገኛለሁ ብለህ በወንጌል (በቃልህ) እንደተናገርክ ማቴ.18፥20-21 በኔ ላይ ስላለው ቃል ኪዳን ልመናዬን ና አፋጥን (ታፋጥን ዘንድ ና)

ጌታ በስሜ በተሰበሰቡበት በሦስቱ መካከል ያላቸው እነማን ናቸው

(ሐተታ) ሦስቱ የተባሉ በሦስት በሦስት ክፍል የቀረቡት ቀጥሎ የሚገኙት ሲሆኑ እነዚህም

1ኛ. አንባቢ፣ ተርጓሚ፣ መጽሐፍ

2ኛ. ምእመናንን አስተምሮ ለንስሓ የሚያበቃ ካህን፣ ንስሓን ተቀብሎ የሚፈጽም ምእመን፣ ቸር አገልጋይ

3ኛ. ሃይማኖት፣ ትውክልት (መታመን)፣ ተፋቅሮ(እርስ በእርስ) መዋደድ ናቸው 1ኛ. ቆሮ.13፣13።

1. በስመ እግዚአብሔር ሥሉስ ሕጹተ ግጻዌ ዘአልቦ
ሰቆቃወ ድንግል እጽሕፍ በቀለመ አንብዕ ወአንጠብጥቦ
ወይሌ ወላህ ለይበል ዘአንበቦ
ከማሁ ኀዘን ወተሰዶ ሶበ በኵለሄ ረከቦ
ርእዮ ለይብኪ ዐይነ ልብ ዘቦ፡፡

ጉድለት በሌለበት ማለት በስም፣ በአካል፣ በግብር ሦስት፣ በባሕርይ አንድ አምላክ በሆነ በእግዚአብሔር ስም እንባን እንደ ቀለም ጠብ፣ ጠብ፣ በማድረግ የድንግል ማርያምን የልቅሶ ግጥም እጽፋለሁ 2ኛ.ቆሮ. 2፣3-5 እንደ እርሷ (እንደ እመቤታችን) ምንጊዜም ስደትና ኀዘን ባገኘው ጊዜ የማስተዋል ዐይነ ልቡና ያለው ሰው ይህንን አይቶ ያልቅስ፡፡

2. አይቴ ሀሎ ንጉሠ እስራኤል ዘተወልደ
ከመ ነሀብ ሎቱ አምኃ ወስጊደ
እንዘ ይብሉ ሰብአ ሰገል ሰሚዖ ገሀደ
ሄሮድስ አሜሃ በእሳተ ቅንአት ነደ
ከመ ይቅትሉ ሕፃናተ ወኢያትርፉ አሐደ
እስከ ቤተልሔም እምገሊላ ሐራሁ አዖደ፡፡

ሰብአ ሰገል መንፈሳዊ እጅ መንሻን እናቀርብለትና እንሰግድለት ዘንድ የተወለደው የእስራኤል ንጉሥ ወዴት አለ?

ሲሉ ሄሮድስ በግልጽ ሰምቶ ያን ጊዜ በቅናት እሳት ነደደ ሕፃናትንም ይገድሉ ዘንድ፣ አንድም ሕፃን እንዳያስቀሩ ከገሊላ እስከ ቤተልሔም ድረስ ጭፍሮቹን ላከ ማቴ.2፥1-18

ሄሮድስ ያስገደላቸው ሕፃናት እና የገዳዮቻቸው ብዛት

ታሪክ ጌታ ከተወለደ በኋላ ሄሮድስ ጌታን ሊገድለው ሲሻ ልብስ፣ ቀለብ እሰጣለሁ ብሎ አዋጅ ነገረ ልጅ ያላቸው ልጆቻቸውን፣ ልጅ የሌላቸው ደግሞ ከሩቅም ከቅርብም እየተዋሱ ሕፃናትን ይዘው ወደ ሄሮድስ ተሰበሰቡ ሄሮድስም ሕፃናትን የሰበሰበበት ምክንያት ከነዚህ ሁሉ ሕፃናት እኔ ለመግደል የምፈልገው ሕፃን ይኖራል ብሎ ሲሆን በጭካኔ አንድ ሺህ ሁለት መቶ ሠራዊት ልኮ እያንዳንዳቸው አንድ መቶ ሃያ አንድ መቶ ሃያ ሕፃናትን እንዲገድሉ አዝዞ በአንድ ተራራ ላይ አንድ መቶ አርባ አራት ሺህ ሕፃናትን አስገድሏል እነዚህ ሕፃናትም አምላክ ሰው ሆነ ሰው አምላክ ሆነ እያሉ አዲስ ምስጋናን ያመሰግናሉ ከመቶ አርባ አራት ሺ ሕፃናት በቀር ያችን ቅኔ (ምስጋና) ሊያውቅ ለማንም አልተቻለውም እንዲል ራእ.14፥3-6 (መጽሐፈ ስንክሳር ጥር 3) እነዚህ ሕፃናትም ለሐዲስ ኪዳን የመጀመሪያዎች ሰማዕታት ሆነዋል ጌታም ከግብፅ ስደት ተመልሶ መቃብራቸውን ጎብኝቷል የሦርያ መስፍን(ገዢ) የሆነ ጊጋርም እነ እመቤታችንን በእንግድነት ተቀብሎ፣ በቤቱ አሳድሮ ስለ ሸኛቸው ሄሮድስ ተቆጥቶ በሰይፍ ቢያስቆርጠው እንደ ሕፃናት ሰማዕትነትን ተቀብሏል፡፡

(ሐተታ) የሰብአ ሰገል ቍጥራቸው ስንት ነው ቢሉ? መጽሐፈ ስንክሳር ሠላሳ ሺህ ሦስት ነው ሲል ትርጓሜ ወንጌል ደግሞ ቍጥራቸው ሦስት ነው ይላል። ይህ ቍጥር አይጣላምን? (አይለያይምን?) ቢሉ አይጣላም (አይለያይም)። ይህስ እንደምን ነው ቢሉ? ሰብአ ሰገል በመጀመሪያ ከአገራቸው ወደ ቤተልሔም ሲሄዱ በትክክል ቍጥራቸው ሠላሳ ሺህ ሦስት ነበር። ሦስቱ ግን መሪዎች ነበሩ ማለት ሦስቱ ነገሥታት አሥር አሥር ሺህ ተከታዮችን (አሥራ ሁለት መሪዎች ሁለት ሺህ አምስት መቶ፣ ሁለት ሺህ አምስት መቶ ተከታዮችን) ይዘው ኤፍራጥስ ከሚባል ወንዝ ሲደርሱ ስሙ ፍርሻቡር የሚባል የፋርስ ንጉሥ ብዛታቸውን አይቶ አገር የምትወርሩ ትመስላላችሁ፣ ከኋላችሁም ጦር ተከትሏችኋል፣ ኢየሩሳሌምም ጠባብ ናት ለመስፈር አትበቃችሁም! ተመለሱ ብሏቸው ሠላሳው ሺህ ከመንገድ ተመልሰዋል ስንቅም አልቆባቸው በረሃብ ምክንያት ከመንገድ ተመልሰዋል ሦስቱ ነገሥታት ግን እጅ መንሻቸውን ወስደው ለጌታ አቅርበዋል ታሪኩ ከላይ እንደተገለጸው መጽሐፈ ስንክሳር ሰብአ ሰገል መጀመሪያ ከአገራቸው ሲነሱ ሠላሳ ሺህ ሦስት ነበሩና ቍጥራቸው ሠላሳ ሺህ ሦስት ነው አለ። ትርጓሜ ወንጌል ግን መጀመሪያ ከአገራቸው ሲነሱ የነበረ ቍጥራቸውን ትቶ ሦስቱ ነገሥታትን ብቻ ቈጥሮ ሦስት አለ ስለዚህ አይጣላም።

ለጌታ እጅ መንሻ ያቀረቡለት የሦስቱ ነገሥታት ስም ማን ማን ይባላል ቢሉ

ማንቱሲማር፣ በዲዳስፉ፣ ሜልኩ ይባላል ሰብአ ሰገል ማለት የጥበብ ሰዎች (ፈላስፎች) ማለት ነው ቍጥራቸው በዚህ ከተገለጸ ለጌታ ያቀረቡት እጅ መንሻስ ምንድን ነው ቢሉ? ወርቅ፣ ዕጣን፣ ከርቤ ነው ወርቅ ስለምን አመጡለት ቢሉ ንጉሥ ነውና መንግሥቱም አያልፍምና ቀድሞ በዚህ ዓለም ወርቅ የምንገብርላቸው ነገሥታት ጥንቱንም ፍጡራን፣ ኋላም ኃላፍያን ናቸው አንተ ግን ቀድሞም ያልተፈጠርክ፣ ኋላም የማታልፍ ዘለዓለማዊ ንጉሥ ነህ ሲሉ፣ ኢሳ.44፥6-8 ዮሐ.1፥1 ራእ.21፥6 ወርቅም ንጹሕ ነው አንተም በባሕርይህ ንጹሕ ነህ ሲሉ፣ ወርቅ ንጹሕ እንደሆነ አንተን ያመኑ ምእመናንም በምግባር፣ በሃይማኖት ንጹሓን ናቸው ሲሉ ነው ዕጣንስ ስለምን አመጡለት ቢሉ አምላክ፣ ሊቀ ካህናትም ነውና መለኮታዊ ክህነትም ገንዘቡ ነውና መዝ.109፥4-5 ዕብ.5፥1-11+8፥1-8+9፥1-16 1ኛ ጴጥ.2፥5-6 በዚህም ዓለም ዕጣን እናጥናቸው የነበሩ ጣዖታት ጥንቱንም ፍጡራን፣ ኋላም ኃላፍያን ናቸው፣ አንተ ግን ቀድሞም ያልተፈጠርክ፣ ኋላም የማታልፍ ነህ ሲሉ፣ ዕጣንም ከሩቅ ይሸታል መዓዛውም ደስ ያሰኛል የአንተም መዓዛ ክህነት ደስ ያሰኛል ሲሉ፣ ዕጣንም መዓዛው ከሩቅ እንደሚሸት በአንተ ያመኑ ምእመናንም ምግባር፣ ሃይማኖት ሠርተው መንግሥተ ሰማያትን ይወርሳሉ ሲሉ ነው ከርቤስ ስለምን አመጡለት ቢሉ?

ከርቤ መዓዛው ደስ ያሰኛል ነገር ግን ጣዕሙ መራራ ነው አንተም ጥንቱንም ያልተፈጠርክ፣ ኋላም የማታልፍ ብትሆን ከእኛ በለበስከው ሥጋ (በሰውነትህ) በዕለተ ዓርብ (በምትሰቀልበት ጊዜ) መራራ ሞትን ትቀምሳለህ ሲሉ፣ አይሁድም ጣዕሙ መራራ የሆነውን ይህን ከርቤ ያጠጡሃል ሲሉ ማቴ. 27፣47 ከርቤም የተሰበረውን ይጠግናል፣ የተለየውንም አንድ ያደርጋል አንተም ከማኅበረ መላእክት (ከመላእክት አንድነት፣ ከመላእክት ምስጋና) የተለየ አዳምን አንድ ታደርገዋለህ ሲሉ ነው 3ኛ መቃ.4፣1-5 ዮም አሐደ መርዔተ ኮኑ መላእክት ወሰብእ ከመ ይሰብሕዎ ለክርስቶስ በቃለ አሚን ማለት ዛሬ ጌታ በተወለደባት ቀን ሰውና መላእክት ክርስቶስን ያመሰግኑ ዘንድ በምስጋና አንድ መንጋ ሆኑ (ክርስቶስን በአንድነት አመሰገኑ) ሉቃ.2፣13-16 (እንዳለ ቅዱስ ያሬድ) (ምሳሌ) ወርቅ የሰማዕታት፣ የሃይማኖት ምሳሌ ነው፡፡ ተመከሩ ሰማዕት ከመ ወርቅ በእሳት ማለት ወርቅ በእሳት እንዲፈተን ሰማዕታትም በእሳት ተፈተኑ (እንዳለ ቅዱስ ያሬድ) የነ ሠለስቱ ደቂቅን ዳን.4፣ የሌሎችንም ታሪክ የሚያስረዳ ነው የወርቅም ጥራቱና ግብዝነቱ (አለመጥራቱ) የሚታወቅ በእሳት ሲፈተን እንደሆነ የሃይማኖትም ፍጹምነት የሚታወቅ መከራ ሲቀበሉ ነውና ዕጣን የተስፋ፣ የባሕታውያን ምሳሌ ነው ዕጣን ከሩቅ እንደሚሸት ተስፋም ያልያዙትን እንደያዙት፣

ያላዩትን እንዳዩት ታደርጋለችና ባሕታውያንም በተስፋ ይኖራሉና ከርቤ የምእመናን፣ የፍቅር ምሳሌ ነው ከርቤ የተለያየውን አንድ እንደሚያደርግ ምእመናንም ከክርስቶስ የተለዩትን ሰዎች አስታርቀው አንድ ያደርጋሉና፡፡ የሚያስታርቁ ብፁዓን ናቸው የእግዚአብሔር ልጆች ይባላሉና ፍቅርም አንድ ታደርጋለችና በጠቅላላ ሃይማኖት፣ ፍቅር፣ ተስፋ ገንዘቦችህ ናቸው ማቴ.5፣9 1ኛ.ቆሮ. 13 ሲሉ ወርቅ፣ ዕጣን፣ ከርቤ ገብረውለታል፡፡

3. ጕየ ዮሴፍ ብሐረ ግብፅ ተንሢአ እምንዋሙ
መልአከ እግዚአብሔር ሌሊተ በከመ ነገሮ በሕልሙ
ነሢአ ሕፃነ ዘምስለ ማርያም እሙ
ይእቲ ትበኪ ወትቤ ቀቲሎትየ ይቅድሙ
እምእርአይ ለወልድየ ዘይትከዐው ደሙ፡፡

የእግዚአብሔር መልእክተኛ የሆነ ቅዱስ ገብርኤል ሌሊት በሕልሙ እንደነገረው ዮሴፍ ከእንቅልፉ ነቅቶ ሕፃኑን ከእናቱ ከድንግል ማርያም ጋራ ይዞ ወደ ግብፅ አገር ሸሸ ማቴ.2፣13-16 ድንግል ማርያምም የልጇ ደም ሲፈስ ከማይ ይልቅ የሄሮድስ ሰራዊት እኔን አስቀድመው ይግደሉኝ እያለች አለቀሰች፡፡

ሕልም ስንት አይነት ነው?

ሕልም ሦስት አይነት ነው እሱም ከመልአክ፣ ከሠይጣን፣ ከሐሞት የሚገኝ ነው ከመልአክ የሚገኘው ሕልም የጌራራ ንጉሥ አቤሜሌክ (ፈርዖን) የአብርሃም ሚስት ሣራን በወሰደ ጊዜ እግዚአብሔር በሕልም ተገልጾ አቤሜሌክን በደዌ ከመታው በኋላ የወሰድካትን ሴት ባትመልስ አንተና ከአንተ ጋር ያሉ ሁሉ ትሞታላችሁ ነገር ግን ብትመልሳት አብርሃም ነቢይ(ደግ ሰው) ነውና ስለ አንተ ይጸልይልሃል ብሎት አብርሃም ለአቤሜሌክ ጸልዮለት እንደዳነ ያሳየው ሕልም ነው::ዘፍ.20፥1-18 እመቤታችንም በድንግልና ጸንሳ በተገኘች ጊዜ ዮሴፍ ከማን እንደጸነሰች ፈርቶ ሲያወጣ፣ ሲያወርድ የእግዚአብሔር መልአክ (ቅዱስ ገብርኤል) ለዮሴፍ በሕልሙ ተገልጾ ዮሴፍ ሆይ ድንግል ማርያም የጸነሰችው በግብረ መንፈስ ቅዱስ (በድንግልና) ነውና አትፍራ ብሎ እንደነገረው ያለ ሕልም ነው። ማቴ.1፣18-21 ከሰይጣን የሚገኘው ሕልም እመቤታችን በስደት ሳለች ዲያብሎስ ከዚህ ዋለች፣ ከዚህ አደረች እያለ ለሄሮድስ የሚነግረው ሕልም ነው ከሐሞት የሚገኘው ሕልም በልቀም፣ ደም፣ ሳፍራ፣ ሳውዳ የሚባሉ ሐሞቶች አሉ በልቀም የእሳትነት ባሕርይ ስላለው እሳት እየመሰለ፣ ደም የውሃነት ባሕርይ ስላለው ውሃ እየመሰለ፣ ሳፍራ የነፋስነት ባሕርይ ስላለው ነፋስ እየመሰለ(ጠቁሮ እየታየ)፣

ሳውዳ የመሬትነት ባሕርይ ስላለው አፈር እየመሰለ(እነዚህ ከላይ የተጠቀሱት) በመጠጥ ብዛት በየመልካቸው ለሰው የሚያሳዩት ሕልም ነው::

4. አይቴ ኀለፊት እምዕያማ ማርያም ጣዕዋ
ኀሠሥክዋ በቤተልሔም ወኢረከብክዋ
እሴአለክሙ ሰብአ ገሊላ እመ ርኢክምዋ
ንግሩኒ ዜናሃ ወአርእዩኒ (ወአይድዑኒ) ፍናዋ
ኀበ ሖረት ላቲ በብካይ እትልዋ::

የገሊላ ሰዎች ሆይ ማርያም እንቦሳ እንቦሳ ልጅዋን ይዛ ከማደሪያዋ ወዴት ሄደች? በቤተልሔም ፈለግኋት አላገኘኋትም እሷን በልቅሶ እከተላት ዘንድ ዜናዋን ንገሩኝ መንገዷንም አሳዩኝ እያልኩ እለምናችኋለሁ:: (ሐተታ) እመቤታችንንና ጌታን እንቦሳ ማለቱ ስለምን ነው ቢሉ እመቤታችን ከመጸነሷ በፊት ኢያቄምና ሐና በሕልም ነጭ እንቦሳ ከበረታቸው ስትገባ፣ ስትወጣ እንቦሳይቱም እንቦሳ ስትወልድ አይተው ነበርና ድንግል ማርያምንና ጌታ ልጇን በእንቦሳ መሰላቸው::

5. ርኢክሙኑ ወለተ ደክታመ
ሐዚላ ሕፃና እንዘ ትጕይይ ገዳመ
አንሥሢኪ ወእብል እንዘ አዐይል(እንዘ አዓውድ) አድያመ
ማርያም ጸዋሪተ ኃይል ዘኢለመድኪ ድካመ
እንደደኒ ሥራሕኪ ከዊና አፍሐመ::

ሕማምን ያልለመድሽ፣ ኃይልን (ኢየሱስ ክርስቶስን) የተሸከምሽ ድንግል ማርያም! መከራሽ እሳት ሆኖ አቃጠለኝ:: ልጇን አዝላ ወደ በረሃ ስትሸሽ ደሃ አደግ የሆነች ድንግል ማርያምንም አይታችኋልን? እያልኩ፣ አውራጃውንም እየዞርኩ እፈልግሻለሁ:: (ሐተታ) እመቤታችንን ደሃ አደግ ማለቱ በትንሽነቷ ከወላጆቿ ተለይታ በቤተ መቅደስ ማደጓን ሲያይ ነው ሕማምንም ያልለመድሽ ማለቱ ደግሞ እመቤታችን ልዑለ ባሕርይ ኢየሱስ ክርስቶስን በማሕፀኗ ስትሸከም ድካም አላገኛትም ነበርና ማለት በድንግልና ጸንሳ በድንግልና ስትወልድ ከወለደች በኋላም የሴቶች ልማድ አላገኛትምና ከኀልዮም ከነቢብም ከገቢርም (ኃጢአትን ከማሰብ፣ አስቦም ከመናገር፣ ተናግሮም ከመፈጸም::) ንጽሕት ናትና ሕማምን ያልለመድሽ አለ

6. ርኢክሙኑ ነአሰ መርዐተ
ሐዚላ ሕፃና እንዘ ተሐውር (ተኀልፍ) ፍኖተ
አኀሥሥኪ ወእብል እስከ እትከደን መሬተ
ማርያም ፈላሲተ ቍስቋም ዘአልብኪ(ዘኀጣእኪ) ቤተ
አውዐየኒ ንግደትኪ ከዊና እሳተ::

ማደሪያን አጥተሽ ቍስቋም ወደሚባል አገር የተሰደድሽ ድንግል ማርያም ስደትሽ እሳት ሆኖ አቃጠለኝ:: ከመሬት ተፈጥሬአለሁና ወደ መሬትነት እስክመለስ ድረስም ዘፍ.፱፣17-20 ልጇን አዝላ መንገድን ስትሄድ ትንሽ ሙሽራን አይታችኋልን? እያልኩ እፈልግሻለሁ (ስደትሽን አስባለሁ)

(ሐተታ) እመቤታችንን ትንሽ ሙሽራ ማለቱ እመቤታችን በቁመት፣ በስፋት እንደማንኛውም ሰው ናት በክብር ግን ከመላእክትም ትበልጣለች አባ ሕርያቆስም በቅዳሴዋ እንዘ ንስቲት አባል አንቲ፣ እንዘ ንእስት መርዓት አንቲ ማለት በሦስት ክንድ ከስንዝር ቁመት የተወሰንሽ የ15 ዓመት ቆንጆ (ልጃገረድ) ስትሆኚ ዙፋኑ እሳት የሆነ፣ ሰማይና ምድር የማይወስኑትን አምላክ እንዴት በማሕፀንሽ ወሰንሽ ሲል ተናግሯል ለዚህ ክብርም አንክሮ (ዕፁብ እያሉ ማድነቅ) ይገባል (ቅዳሴ ማርያም ትርጕም ቍ.77-80)::

7. እምሐልኩክን በኃይሉ ወበፅንዑ ለገዳም
አዋልደ ኢየሩሳሌም
እመ ረከብካሃ ለማርያም በደብረ ቍስቋም
ከመ ታይድዓሃ ብካየ ገብራ ሕርቱም
ዘሀሎኩ ጽዑርየ በዓለም ሕሙም::

የኢየሩሳሌም ልጆች ሆይ መከራ በበዛበት በዚህ ዓለም ተቸግሬ ያለሁ የእኔ የአገልጋይዋን ልቅሶ ትነግሯት ዘንድ ቍስቋም በሚባል አገር ድንግል ማርያምን ካገኛችኋት (ያገኛችኋት እንደሆነ) ልጇ በግብፅ አገር በከሃሊነቱ(ታምር ማድረግ በሚችል ልጇ) አማጽኛ ችኋለሁ መዝ.77፥43 መኃ.2፥7 ::

8. እመ ዐረጉ በእግረ ኀሊናየ ውስተ ደብረ ቍስቋም ለይባቤ
ርኢኩ ድንግል በፍኖት ዘሰለብዋ ግልባቤ
ሐዚላ ሕፃና ዘወለደት በኢሩካቤ
እምቶማ ድካም እንዘ ታስቆቁ ወትቤ
ንእስት አነ ዘኢለመድኩ ምንዳቤ
ወልብየ ተሐውከኒ ከመ እብኪ ሶቤ::

ለምስጋና በሐሳብ እግሬ ወደ ደብረ ቍስቋም በወጣሁ ጊዜ ያለ ሩካቤ በድንግልና የወለደችው ልጇን አዝላ ከፍጹም ድካም የተነሣ እኔ መከራን ያልለመድኩ ትንሽ ነኝ እያለች ስታለቅስ በመንገድ ልብስን የቀሚት ድንግል ማርያምን አየሁ ያን ጊዜም ልቤ ታወከ፡፡ እመቤታችን ትንሽ ነኝ ያለችው ሐተታ በገጽ 23 ሐተታ ከሚለው ያለው ነው፡፡

9. ምዕረ በዘባንኪ ወምዕረ በገቦኪ
ማርያም ብዙኃ በሐዚለ ሕፃን ደከምኪ
ሶበኒ የሐውር በእግሩ ከመ ትጹሪዮ ይበኪ
አልቦ እንበለ ሰሎሜ ዘያስተባርየኪ ለኪ
ወዮሴፍ አረጋዊ ዘይጸውር ስንቀኪ፡፡

ማርያም! አንድ ጊዜ በጀርባሽ፣ አንድ ጊዜ በጎንሽ ልጅን በማዘል በእጅጉ ደከምሽ በእግሩ በሚሄድበት ጊዜም ትሸከሚው ዘንድ ያለቅሳል ስንቅሽን ከሚሸከም ከሽማግሌ ዮሴፍና ከሰሎሜ በቀር አንችን የሚያስተጋግዝሽ የለም፡፡ ይህ ዮሴፍ ከስደት ተመልሶ 10 ዓመት ቆይቶ በ16 ዓ.ም አርፏል፡፡ ሰሎሜ ግን በትንሣኤውም ጊዜ ነበረች ማር.15፥49+16፥1፡፡

10. እምትካት አይሁድ በቅንዓቶሙ ይጸልዑኪ ጥቀ
በእንተ ዘወለድኪ በድንግልና ወልደ ጻድቀ
ሰደዱኪ እምቤተ ልሔም እንበለ ታልሕቂዮ ሕቀ
ለእደቅ ብሔረ ባዕድ ከመ ኅደርኪ ውዱቀ
ማርያም እንግዳ ዘአልብኪ አውቀ
ዘይትዌከፈኪ ወይሁብኪ አሐተ ጸሪቀ፡፡

ያለ ሩካቤ በድንግልና አምላክን ስለወለድሽ አይሁድ ከቀድሞ ዘመን ጀምሮ በቅናት በእጅጉ ይጠሉሻል በጥቂቱ እንኳን ሳታሳድጊው ከቤተልሔም አሳደዱሽ የሚቀበልሽና ትንሽ ዲቦ የሚሰጥሽ፣ ምሥጢርንም የምትነግሪው ጓደኛ የሌለሽ ስደተኛ ማርያም! በባይድ አገር እንደ ወደቀ ሰው ሆነሽ እንደኖርሽ እኔም በባይድ አገር ልውደቅ (ሐተታ) አይሁድ ከቀድሞ ጀምሮ ይጠሉሻል ማለቱ ስለምን ነው ቢሉ እመቤታችን ገና በእናቷ ማሕፀን ሳለች ሕሙማንን ስትፈውስ ሙት ስታስነሣ አይሁድ ለምቀኝነት አያርፉምና በኢያቄምና ሐና በጠላትነት ተነሣስተውባቸው ስለነበር፣ ከቤተ መቅደስም ትውጣልን እያሉ ይመቀኟት ነበርና በጥቂቱም ሳታሳድጊው ማለቱ ደግሞ ጌታ በተወለደ ገና በሁለት ዓመቱ ስደትን ጀምራለችና፡፡

11. እፎ ቄቀኀዐ በሐዊረ ፍኖት መከየደ እግርኪ ወርኃ ዘይሴዓን
ላባሲተ ፀሐይ ማርያም ወለተ ብርሃን
አመ አጕየይኪ ወልደኪ በጕጕዓ እምገጸ ሄሮድስ ተመን
ዘበጽሑኪ ምንቤያተ ሶበ ይሰምዕ በእዝን
ሰብእ እኮ እምበከየ እብን፡፡

ፀሐይን የምትለብሺ (የለበስሽ) የብርሃን ልጅ ድንግል ማርያም ጨረቃን የሚጫማ እግርሽ መንገድን በመሄድ እንዴት በለዘ? በድንጋጤና በችኮላ ከሄሮድስ ፊት ልጅሽን በአሸሸሽው ጊዜ

የደረሰብሽን ችግሮች ሰው በጆሮው ቢሰማ ሰው አይደለም ድንጋይ ባለቀሰ ነበር (ሐተታ) እመቤታችንን የብርሃን ልጅ ማለቱ ስለምን ነው ቢሉ አማናዊው ብርሃን ኢየሱስ ክርስቶስ ፈጣሪዋ ነውና:: እሷም ለዚህ ብርሃን አገልጋዩ ናትና በጨለማም ይኖር የነበረ ዓለም ብርሃን ያየ ሉቃ.1፣46-60 ኢሳ.9፣2 ማቴ 4፣15 የዓለም ብርሃን የሆነው ክርስቶስ ከእርሷ ከተወለደ በኋላ ነውና የብርሃን ልጅ አላት:: ፀሐይን የለበስሽ፣ ጨረቃን የተጫማ እግርሽ ማለቱ ደግሞ ስለምን ነው ቢሉ ወንጌላዊ ዮሐንስ ታላቅ ምልክት በሰማይ ታየ ፀሐይን ተጎናጽፋ ጨረቃ ከእግሮቿ በታች ያላት፣ በራሷም ላይ የ12 ክዋክብት አክሊል የሆነላት አንዲት ሴት ነበረች ብሎ የተናገረ ስለ እመቤታችን ነው ይህም ቃል በምሥጢር ሲገለጽ ጨለማ የማይጋርደው እውነተኛ ፀሐይ የተባለውን ጌታ ጸንሳ ሳለች በጨረቃ የተመሰለ መጥምቁ ዮሐንስ በእናቱ ማሕፀን እውነተኛ ፀሐይ ለተባለው ለክርስቶስ ሰገደ ማለት ሲሆን ሉቃ.1፥41-47 በራሷም ላይ 12 ክዋክብት የሆነላት የሚለው ቃል ደግሞ 12ቱ ሐዋርያት መንፈስ ቅዱስን ተቀብለው ወላዲተ አምላክ ብለው አስተማሩ ማለት ነውና ፀሐይን የለበስሽ፥ ጨረቃን የተጫማ እግርሽ አለ እንጂ የዚህ ዓለም ፀሐይና ጨረቃስ ለእመቤታችን ምሳሌዋ ሊሆኑ አይችሉም:: ኢሳ.60፣19-20 ራእ.12፥1-12+21፥23-27 ሄሮድስንም ስለምን ዘንዶ አለው ቢሉ ዘንዶ በመርዙ እንዲጎዳ ሄሮድስም ሕፃናትን በክፉ ግብሩ አስገድሎአልና ዘንዶ አለው

ስብርባሪ ሰብስበህ አምጣ አለው ጥጦስም ሕፃኑ እንደነገረው የሰይፉን ስብርባሪ አቀረበለት ሕፃኑም ስብርባሪውን አገጣጥሞ እንደቀድሞ አድርጎ ሰጠው ሕፃኑ ስሙን ጥጦስ ብሎ ስለጠራውና የተሰበረ ሰይፉን እንደቀድሞ አድርጎ ስለሰጠው እጅግ እየተደሰተና እያደነቀ ይህ ሕፃን በእውነት ከነቢያት ወገን ነው አለ ጌታም በጥጦስ ራስ ላይ እጁን ጭኖ ጥጦስ ሆይ ከአዳም ቀድመህ ወደገነት እንድትገባ በእውነት እነግርሃለው አለው ሉቃ.24፥34 ይህም አልቀረ ጥጦስና ዳክርስ በጌታ ግራና ቀኝ በተሰቀሉ ጊዜ ዛሬ ከኔ ጋር በገነት ትኖራለህ ብሎ ጌታ አስቀድሞ ወደ ገነት ትገባለህ ያለውን ቃል ከ27 ዓመት በኋላ ፈጽሞለት ከአዳም ቀድሞ ገነት ገባ ወደ ተነሣንበት ታሪክ እንመለስና ጥጦስ ጌታን የታቀፈበትን ልብሱን ቢያጥበው ደስ የሚያሰኝ መዓዛ ያለው ሽቱ ሆነለት ከልብሱ የተገኘውም ሽቱ 300 ዲናር አውጥቶለታል ማርያም እንተ ዕፍረትም (ባለ ሽቱዋ ማርያምም) በ300 ዲናር ገዝታ የጌታን እግሩን የቀባችው ይህ ሽቱ ነው::

ማርታ በስምዖን ቤት የጌታን እግር የቀባችው ሽቱ ከየት የተገኘ ነው ቢሉ

በብሉይ ኪዳን የእግዚአብሔር የቃል ኪዳኑ ታቦት፣ ንዋየ ቅድሳት (ልዩ ልዩ የቤተ እግዚአብሔር የመገልገያ እቃዎች) ካህናቱ ለክህነት፣ ነገሥታቱ (ዳዊት ሰሎሞን) ለመንግሥት፣ ነቢያቱ(ኢዩ ኤልሳዕ) ለትንቢት ተቀብተውለት የተረፈ ሽቱ ዘጸ.30፥22-23 + 1ኛ

13. እፎ ጕየይኪ እምፍርሐተ ቀትል እምገጸ ሄሮድስ ቍንጽል
ወለተ አናብስት ግሩማን እለ ይጥህሩ በኃይል
ኢፈቀድኪዮ በምድር ለመንግሥተ ዓለም ወብዕል
እስመ ልማዱ ትሕትና ለፍሬ ከርሥኪ ልዑል
ከማሁ ግዕዝኪ በምግባር ወቃል::

ጨኸታቸው ከሩቅ የሚሰማ የአንበሶች ልጅ ድንግል ማርያም ከሄሮድስ ቀበሮ ፊት ግድያን ከመፍራት የተነሳ እንዴት ሸሸሽ? የዚህን ዓለም ብልጽግና እና ክብር በዚህ ምድር ላይ አልወደድሽውም የማሕፀንሽ ፍሬ የሆነ የልዑል እግዚአብሔር ልማዱ ትሕትና ነውና ያንቺም ጠባይ በቃልና በሥራ እንደዚሁ ትሕትና ያለው ነው ይህን ያህል ትሕትና እንደምን ያለ ትሕትና ነው? ይህን ያህል ትዕግሥት እንደምን ያለ ትዕግሥት ነው? ይህን ያህል ዝምታ እንደምን ያለ ዝምታ ነው? ይህን ያህል ቸርነት እንደምን ያለ ቸርነት ነው? ይህን ያህል ሰውን መውደድ እንደምን ያለ ፍቅር ነው? ብሎ ሊቁ ዮሐንስ አፈወርቅ እንደተናገረ (ሐተታ) ከዚህ በላይ የተገለጹት የትሕትና ቃላት ጌታ በሚገርፉት፣ በሚቸነክሩት፣ በሚሰቅሉት፣ በአይሁድ ፊት የምትገርፉኝ፣ የምትቸነክሩኝ፣ የምትሰቅሉኝ፣ በምን እዳዬ ነው? አላለምና ለዚህ ትዕግሥት አንክሮ ይገባል ዮሐ.አፈ. ቅዳሴ ምዕ.2ቍ.6-9 ሄሮድስንም ቍንጽል (ቀበሮ) ማለቱ

ቆመ ከዚህ በኋላ በይሁዳ ራስ ላይ ሦስት ጊዜ ተሽከርክሮ ንጹሕ ደም የምታፈስስ ይሁዳ ሆይ ወዮልህ እያለ ጌታን ለሞት አሳልፎ እንደሚሰጠው መስከረበት ምንጭ፣ (82ኛ ተአምረ ኢየሱስ) ኢትዮጵያዊው ሊቅ ቅዱስ ያሬድም ሲናገር፣ ዘአዘዝከ ከዋኒተ ወአእመንከ ሐዋርያተ በመስቀልከ ረከብነ ሕይወተ፣ ማለት ይህን ከዋኒት የተባለ ድንጋይ ያዘዝክና ያናገርክ፣ ሐዋርያትንም ያሳመንክ ጌታ ሆይ በመስቀልህ ሕይወትን አገኘን ብሎ ከላይ የተጠቀሰውን ታሪክ መዋሥዕት በተባለ ድርሰቱ ገልጾታል:: ይህ ከዋኒት የሚባል ድንጋይም የካህናት አለቆችንና አይሁድን ለምን የጸራቢ የዮሴፍ ልጅ ትሉታላችሁ ማቴ.13፥54-58 እሱ እግዚአብሔር ነው እንጂ ምድራዊ አባት የለውም ብሎ እንደ ዘለፋቸው መጽሐፈ ስንክሳር ይናገራል (ነሐሴ 30 ቀን) ጌታም በወንጌሉ የሰናፍጭ ቅንጣት ያህል እምነት ቢኖራችሁ ይህን ተራራ ከዚህ ወደዚያ እለፍ ብትሉት ያልፋል (ቃላችሁን ይፈጽማል) የሚሳናችሁም ነገር የለም ሲል ተናግሯል ማቴ.17፥20-21::

27. ሚ ዕፁብ ብዝኃ ትሕትናኪ ማርያም እግዝእትየ
ምስለ ወልድኪ ባዕል ዘገብረ ሰማየ
ውስተ ደብረ ቍስቋም ኃደርኪ ተመሲለኪ ነዳየ
ኢረከብኪ ስብአ በህየ ዘይሁብኪ ሲሳየ
ወእመ አኮ ለፅምዕኪ ማየ::

እመቤቴ ማርያም! ሰማይን ከፈጠረ ከጌታ ልጅሽ ጋራ

ለስደተኞች ተስፋ፣ ለተበደሉት መሸሻቸውና መጠጊያቸው የሆነ፣ እግዚአብሔር መዝ.9፣9-11 እንደድሆች ማደሪያ የሌለው ነው:: በሰው ዘንድ የተናቀ ነገር ግን የተወደደ የአብ የባሕርይ ልጅ ኢየሱስም ገና ሕፃን ሳለ ስደተኛ ነው የእናቱ ኀዘንም የልቅሶ ምስጋናን ሆነኝ፣ ማለት ኀዘኗ የስደቷን ታሪክ በምሥጢር ልቅሶ እንድቀኝላት አደረገኝ ማለት ነው:: (ሐተታ) እግዚአብሔር እንደ ድሆች ማደሪያ የሌለው ነው ማለቱ ጌታ በሥጋ ደዌ የተያዙትን በተአምራቱ፣ በነፍስ ደዌ የተያዙትን በትምህርቱ ሲፈውስ ነገር አዋቂ ነኝ የሚል አንድ ጸሐፊ ወደ ጌታ ቀርቦ መምህር ሆይ ልደርልህ አለው ጌታም ይህ ጸሐፊ በተንኮል የመጣ መሆኑን ያውቃልና ለቀበሮች ጉድጓድ አላቸው ለሰው ልጅ (ለእኔ ለራሴ)ግን ራሴን የማስጠጋበት ቦታ የለኝም ብሎ ከነገረው በኋላ ለመኳንንቱ እደርላቸው እንጂ ለኔ ምን ታድርልኛለህ? አለው ጌታ ለመኳንንቱ እደርላቸው ስለምን አለ ቢሉ መኳንንቱ መሳፍንቱ በተሾሙበት አገር በኛ ጊዜ ርስታችሁን ጉልታችሁን ካላስመለሳችሁ በማን ጊዜ ታስመልሳላችሁ እያሉ ፍትሕን ርትዕን ከሚጠብቁ ከሰዎች ጉቦ ይቀበላሉና በቀበሮ ሲመስላቸው ነው ዘጸ.16፣19-21 1ኛ ሳሙ.8፣1-11 ኢሳ.33፣15 አሞ.5፣5-15 ጌታን ልደርልህ ያለው ይህ ጸሐፊም ጌታ ተአምራት የሚያደርግ በጥንቆላ መስሎት ትምህርቱን ተምሬ እተዳደርበታለሁ ብሎ በጌታ ተአምራት ባለማመን በተንኮል ቀርቦ ነበርና ለመኳንንቱ እደርላቸው አለው (ምንጭ:- ትርጓሜ ወንጌል) ማቴ.8፥18-21 የአብ የባሕርይ ልጅ

ኢየሱስ በሰው ዘንድ የተናቀ ነው ማለቱ ደግሞ አምላክነቱን ያልተረዱ አይሁድ አንተ የሐናጺው የዮሴፍ ልጅ ስትሆን ራስህን የእግዚአብሔር ልጅ ታደርጋለህ ብለው ይንቁት ነበር አይሁድም እንዲህ ማለታቸው መንፈስ ቅዱስ ፊታቸውን ጸፍቶ፣ አፋቸውን ከፍቶ ሰማይንና ምድርን ያነጽክ (የፈጠርክ) አምላክ የአብ የባሕርይ ልጁ ነህ ሲያሰኛቸው ነው ማቴ.13፥51-58::

15. በደመና ሰማይ (በደመና ሥጋ) ተፅዒና ከመ ዘኢየአምር ነሶሳወ
እንዘ ይወርድ ውስተ ምድረ ግብፅ ደኪሞ ሐፈወ
ወስነ ከናፍሪሁ ጽጌ በሐሩረ ፀሐይ መጽለወ
ለጠቢው ሶበ ፈተወ አጥባተ እሙ ምንትወ
ኃጢኦ ሀሊብ ከመ ሕጻናት ለሀወ
ሀየንተ አንብዑ ለወልድ ለእኩን ክዕወ::

በሰማይ ደመና ተቀምጦ መመላለስን እንደማያውቅ ሁሉ ወደ ግብፅ ምድር ሲወርድ ደክሞ ወዛ እንደ ጽጌረዳ አበባ ደስ የሚያሰኝ የከንፈሮቹ የደም ግባትም በፀሐይ ሙቀት ጠወለገ የእናቱ ጡቶችንም ለመጥባት በወደደ ጊዜ ወተትን አጥቶ እንደ ሕፃናት እንዳለቀሰ እኔም እንደ ልጅሽ ዕንባ የፈሰስኩ ልሁን በሰማይ ደመና ተቀምጦ መመላለስን እንደማያውቅ ማለት ደመናት ገንዘቦቹ (መልእክተኞቹ)፣ ነፋሳት ሰረገላዎቹ(መመላለሻው) በማይዳሰስ ሕዋ ላይ ናቸው ሲሉ ሊቃውንት(ቅዱስ ኤጲፋንዮስና ቅዱስ ቄርሎስ) የተናገሩለት ጌታ በግብፅ ምድር ላይ በፀሐይ ሙቀት ጠወለገ ለዚህ እንክሮ ይገባል ቅዳሴ ኤጲፋንዮስ ምዕ.2 ቍ.13 ቅዳሴ ቄርሎስ ምዕ.1 ቍ.5 ::

የሰቆቃወ ድንግል ትርጕምና ታሪክ::

በደመና ሥጋ ተፅዒኖ የሚለው ንባብ ደግሞ በምሥጢር ሲገለጽ በድንግል ማርያም ማሕጸን ዘጠኝ ወር ከ5 ቀን ሲመላለስ ማሕጸኗ ሳይጠበው መወለዱን መናገር ነው:: ዘሰማየ ሰማያት ኢይክሉ አግምሮቶ ከርሥ ኢያጽዓቆ መድኃኒነ ተወልደ ኀዋኀወ ቀዲሶ፣ ማለት ሰማያት ሊሸከሙት የማይችሉ አምላክ ማሕጸኗን ማደሪያ አድርጎ በድንግልና ተጸንሶ ሲወለድ የአካሏ ጥበት አላስጨነቀውም ሉቃ.2፣10-14 (እንዳለ ቅዱስ ያሬድ)

16. አይቴ ይእቲ ሐና እምየ
ወኤልሳቤጥኒ እንተ እምአዝማድየ
ይብክያኒ ሊተ በእንተ ንግደትየ
ለህወት ማርያም እንዘ ትብል ወይ ልየ
ዘየአምረኒ ሊተ ኃጣእኩ በዝየ::

በዚህ በግብፅ አገር እኔን የሚያውቀኝ አጣሁ እናቴ ሐና ወዴት አለች? ከዘመዶቼ ወገን የምትሆን ኤልሳቤጥስ ወዴት ናት? (እኒህ ሁለቱ) ስለ ስደቴ ያላቅሱኝ ዘንድ ወዴት ናቸው? ወዮ ለእኔ እያለች ድንግል ማርያም አለቀሰች (ሐተታ) እመቤታችን እናቴ ሐና፣ ኤልሳቤጥ ወዴት አሉ ማለቷ እመቤታችን ገና በቤተ መቅደስ ሳለች እና ሐና ስለ አረፈችና ዘመዷ ኤልሳቤጥ ልጇ ዮሐንስን ይዛ ወደ ሲና በረሃ በመሰደዷ በስደቷ ጊዜ አብረዋት አልነበሩምና ኤልሳቤጥና እናቴ ሐና ወዴት አሉ አለች?

17. ተንሥኢ ወንጺ ሌዋዊት ሐና
ትጼውአኪ ወለትኪ ከመ ትርአዪ ኀዘና
እምርስትኪ ወጽአት ወተሰደት በድክትምና
ትበኪ እምዋዕየ ሐጋይ ኀጢአ በፍና
ሕፍነ ማይ ዘታሰትዮ ለፅሙዕ ሕፃና::

ከሌዊ ወገን የሆንሽ ሐና! ልጅሽ ከቦታሽ ወጥታ በድህነት ተሰዳ ከበጋ ሙቀት የተነሣ ለተጠማ ልጇ የምታጠጣው እፍኝ ውሃን በመንገድ አጥታ ታለቅሳለችና ኀዘኗን ታይላት ዘንድ ልጅሽ ትጠራሻለችና ፈጥነሽ ነዪ

18. መኑ ይሁበኒ ዘኤርምያስ ቃለ
በእንተ ማርያም አስቆቁ ወእንግር አምሳለ
ልሳነ ሐፃኒት የብስ በከመ ተብህለ
ጎርዔሃኒ በፅምዕ በሰለ
ሶበ ርህቡ ዕጐሊሃ ስአልዋ ስኢለ
ወንጥአት ሎሙ ዘትሁቦሙ እክለ::

የእናት (የሞግዚት) አንደበት ደረቀ፣ ጉረሮዋም ውህን ተጠማ ልጆቿ በተራቡ ጊዜ ምግብን ለመኗት ነገር ግን የምትሰጣቸው እህል አጣች ተብሎ እንደተጻፈ ስለ ድንግል ማርያም አለቅስ፣ ምሳሌንም እነግር ዘንድ የኤርምያስን ድምፅ ማን በሰጠኝ! ኤር.9፥1-4 (ሐተታ) የኤርምያስን ድምፅ ማን በሰጠኝ ማለቱ በዚህ መጽሐፍ መግቢያ ላይ እንደተጠቀሰው ኤርምያስ የኢየሩሳሌምን

መማረክና በእስራኤል ላይ የሚደርሰውን መከራ በትንቢት እያየ ሲያለቅስ ይኖር ነበር ከዚህም ከእስራኤል መከራ ጽናት የተነሣ ራሴን የምታጠብበትን ውሃ፣ ከዓይኔም የሚፈስሰውን የዕንባ ጎርፍን ፣ ከወገኔ ልጅ ከቤተ እስራኤል ለሞቱ ወገኖቼ ቀንና ሌሊት አለቅስላቸው ዘንድ ማልቀሱን ማን በሰጠኝ እያለ ያለቀሰውን ልቅሶ የሰቆቃወ ድንግል ደራሲ ከዚህ ጠቀሰው ኤርምያስም ይህን ማለቱ እግዚአብሔርን ባማ ክሕደት፣ መላእክትን፣ ሰውን ባማ ኃጢአት ይሆንብኛል ብሎ የተወለደባትን ቀን ረገመ ኤር.20÷14-18

ጻድቁ ኢዮብ በምን ምክንያት ተፈተነ?

(ታሪክ) ኢዮብ የሚባል ሰው ነበር አባቱ ዛራ እናቱ ባሱራስ ይባላሉ ኢዮብ ማለት አበባ ፀሐይ ማለት ነው ከአብርሃም አምስተኛ ትውልድ ሲሆን አገሩ አውስጢድ(ኦስ) ይባላል የተወለደባትን ቀን ረግሟል ኢዮብ ተንኮል የሌለበት ቅን ሐሰት የሌለበት እውነተኛ እግዚአብሔርን የሚፈራ በሀብትም በልጅም የከበረ ደግ ሰው ነው እግዚ.አብሔር ኢዮብን ወዳጄ ሲል ሰይጣን ሰምቶ የበጎ ሥራ ሁሉ ጠላት ነውና ኢዮብ በከንቱ ያመልከኝ ይመስልሃልን? በዚህ ዓለም ገንዘቡን አብዝተህለታልና ያመልክህል ነገር ግን የቀኘጣ ሥልጣንህን አምጥተህ ገንዘቡን ሁሉ ብታጠፋበት እንኳን ሊያመልክህ ፊት ለፊት(በግልጽ) ይሰድብሃል አለው እግዚአብሔርም የኢዮብን ትዕግሥት የሰይጣንን ሐሰት ለመለየት፣ ኢዮብም ለትውልዱ ሁሉ የትዕግሥት ምሳሌ ይሆን ዘንድ ሂድ ገንዘቡን ሁሉ ሰጥቼሃለሁ ነገር ግን እሱን (ኢዮብን)

አትንካ ብሎ ጌታ ሰይጣንን ሰደደው ሰይጣንም እንደ ተሾመና እንደ ተሸለመ ሰው ደስ አለውና በአሕዛብ አድሮ ገንዘቡን ሁሉ አስማርኮ አስጠፋበት ላሙ በሬው ሲያልቅበት የነዚህ ንብረቶች ጠባቂ፣ ሠራተኞቹ ሲሞቱ የሠራተኞቹ ኃላፊ፣ በጎቹ ሲሞቱ የበጎቹ እረኛ፣ 7 ወንዶች ልጆቹ 3 ሴቶች ልጆቹ ሲሞቱ ሰይፍ የያዘ ሰው መስሎ ሰይጣን ራሱ ወሬውን ያመላልስለት ነበር ኢዮብም ይህን መከራ በሰማ ጊዜ እግዚአብሔር ሲሸረኝ እኔ አልሻርም እላለሁን? ብሎ ልብሱን ቀድዶ እንዲህ አለ ጥንቱን ከእናቴ ማሕፀን ለአንገቴ ፈትል፣ ለወገቤ ጨርቅ ሳልይዝ ተወለድኩ ዛሬም ለአንገቴ ፈትል፣ ለወገቤ ጨርቅ ሳልይዝ ወደ መቃብር እመለሳለሁ ይህን ሁሉ እግዚአብሔር ሰጠ፣ እግዚአብሔር ነሳ «የሰጠ ቢነሳ የለበት ወቀሳ» እንዲሉ እኔ! ምን ዕዳዬ ብሎ እግዚአብሔርን አላማረረም ስንፍናንም አልተናገረም ኢዮብ እግዚአብሔር ሰጠ እግዚአብሔር ነሳ ካለባት ቀን ጀምሮ መላእክተ ብርሃን የኢዮብን ትዕግሥት ወደ እግዚአብሔር አሳርገዋል ከዚህ በኋላ ኢዮብን ከእግሩ እስከ ራሱ የሥጋ ደዌ እንደ ቀሚ አለበሰው በዚህ ቍስል እየተሰቃየ 7 ቀን ቆይ የተወለድኩባት ቀን፣ ለእናቴ ወንድ ልጅ ተወለደ ብለ የተናገሩባት ሌሊትም ትጥፋ እያለ ረገመ ኢዮ.1÷13-22+2÷7 9+3÷3-8 (ሐተታ) የተወለደባትን ቀን ቢረግማት የምትጎዳ ባይረግማት የምትጠቀም ሆና አይደለም የመከራው ፅናት

እያናገረው ነው እንጂ፡፡ ኢዮብ ይህን ሁሉ መከራ በትዕግሥት ተቀበለ በመጨረሻም እግዚአብሔር ኢዮብን በዮርዳኖስ ተጠመቅ ብሎት በዮርዳኖስ ተጠምቆ ከደዌው ተፈወሰ ገንዘቡንም እጥፍ አድርጎ ስለ ሰጠው ከቀድሞው ይልቅ አሁን በዛ እንደ ቀድሞውም 7 ወንዶች 3 ሴቶች ልጆችን ወለደ ልጆቹን ግን እጥፍ አድርጎ አልሰጠውም ስለምን ቢሉ በሥጋ ቢሞቱም በነፍስ ሕያዋን ናቸውና በትንሣኤ ዘጉባኤም ጌታ ያስነሣቸዋልና ኢዮብ ከደዌው ከተፈወሰ በኋላ ኢዮባብ ተብሏል ኢዮባብ ማለት ፍሬ ፀሐይ ማለት ነው ከደዌው ከተፈወሰ በኋላም 170 ዓመት ኖረ በዚህ ዓለም የኖረው ጠቅላላ ዘመኑ ግን 248 ዓመት ነው የኢዮብ ታሪክ ከሰቆቃወ ድንግል የተጻፈበት ምክንያትም ኢዮብ መከራውን ቢታገሥ የተወለደባትን ቀን መርገሙ አልቀረም እመቤታችን ግን በስደት መከራ ቢጸናባትም እንኳን ልጄ ፈጣሪዋን ጠላቶችህን አጥፋ አላለችምና ከኢዮብ ትዕግሥት የእመቤታችን ትዕግሥት ፍጹም ነው ለማለት ለንጽጽር ከዚህ ተጻፈ ኢትዮጵያዊው ሊቅ አባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫም በስደት ስለ ደረሰባት መከራ መጽሐፈ ሰዓታት በተባለው ድርሰቱ ሲናገር፣ ትዕግሥትኪ ፈድፈደ እምትዕግሥተ ኢዮብ ጻድቅ፣ ማለት ቅን ሰው ከሆነው ከኢዮብ ትዕግሥት ይልቅ የአንቺ ትዕግሥት በዛ ብሎ መንፈስ ቅዱስ በገለጸለት ምሥጢር ተቀኝቶላታል፡፡ ወደ ተነሳንበት ወደ ኤርምያስ ታሪክ እንመለስና የሞግዚቷ አንደበት ተጠማ፣ ሕጻናት

ሞግዚቶችን ምግብ ለምነው ምግብን ባለማግኘታቸው የተናገረ እስራኤል ሲማረኩ ነው የእመቤታችንም አንደበት ተጠማ ለዮሴፍና ለሰሎሜ የምትሰጣቸው ምግብን አጥታለችና ታሪክን ከታሪክ ያነጻጸረ ነው ሐዋርያው ያዕቆብም በመልእክቱ ስለ ኢዮብ ትዕግሥት ወንድሞቼ ሆይ በትዕግሥት የጸኑትን ሁሉ ብፁዓን እንላቸዋለን እነሆ ኢዮብ የተቀበለውን መከራ እንደታገሠ፣ በተቀበለው መከራም ሁሉ የተደረገለት የእግዚአብሔር ቸርነትን ሰምታችኋል ሲል መስክሮለታል ያዕ.5፥10-12

19. መለኮት(መለኮታዊ) ዕንባ ሰብ ጸምዐ ከመ ደቂቅ
ዘይሰፍሮ በሕፍኑ ለማየ ባሕር ዕሙቅ
በከየት ወትቤ ማርያም ማዕነቅ
እምሰብአ ሀገር እልቦ ዘየአምራ ለጽድቅ
ሰአልክዎሙ ማየ ኢወሀቡኒ በሕቅ
ወአኅጕልኩ ለወልድየ እሣዕና ዘወርቅ፡፡

ጥልቅ የሆነ የባሕር ውሃን በእጁ የሚሰፍረውና የማይመረመር መለኮት የተባለ ፈጣሪ ልጇ በተጠማ ጊዜ ከዚች አገር ሰዎች ቸርነትን የሚያውቃት የለም፣ ውሃን በእጅጉ ለመንኳቸው አልሰጡኝም የልጄ የወርቅ ጫማውንም አስጠፋሁ እያለች ማርያም ዋኖስ (ሽመላ) አለቀሰች፡፡

ጌታ ስላፈለቃት ውሃ ሁለት አይነት ጠባይ

(ታሪክ) እመቤታችን ስደት የጀመረችበት ቀን ግንቦት 24 ቀን በ2 ዓ.ም ነው በዚህ ቀን እመቤታችን ልጇን ይዛ ዮሴፍና ሰሎሜም አብረው ወደ

ግብፅ ሲሄዱ በመጀመሪያ ጊዜ ያደሩባት ቦታ ልዩ ስሟ በስጣ ትባላለች የዚህች አገር ሰዎች በእንግድነት ስላልተቀበሏቸው ጌታ በዚህ ቦታ የነበረውን ድንጋይ በመስቀል ምልክት ባርኮ ውሃን አፈለቀ ይችውም ውሃ ለዚያች አገር ሰዎች መራራ ውሃ ሆነችባቸው ለሩቅ አገር ሰዎች(ለነጋድያንና ለፈላስያን) ግን መዓዛዋ ደስ የሚያሰኝ፣ ጣዕሟም እንደ ማር የሚጣፍጥ ውሃ ሆነችላቸው ስለዚህ እመቤታችን ከዚች አገር ሰዎች ቸርነትን የሚያውቅ ሰው የለም አለች:: (ሐተታ) ድንግል ማርያምን ዋኖስ (ሽመላ) በሚባል ወፍ ስለምን መሰላት ቢሉ ዋኖስ ኑሮዋ በበረሃ ነው ሽመላም ከአገር ወደ አገር ርቆ ሄዶ ምግቡን የሚፈልግ የአዕዋፍ ዘር ነው እመቤታችንም ወደ ሩቅ አገርና ወደ በረሃ መሰደድዋን ሲያይ ነው የልጄንም ጫማ አስወሰድኩ የሚለው ደግሞ ዮሴፍና ሰሎሜ ደክሟቸው በመንገድ ተቀምጠው ሳለ እመቤታችን ውሃን ለመለመን ወደ ሰፈር ሄዳ ውሃ አጥታ ስትመለስ ሰብአ ሰገል ያመጡለት የወርቅ ጫማ ነበር ይህን ጫማ ሌባ ወስዶበት ደረሰች ሄጄም ውሃ ላላገኝ የልጄን ጫማ አስወሰዱኩ ብላ ያለቀሰችው ልቅሶ ነው ሰማይን በስንዝሩ የለካ፣ ውሃዎችን በእፍኙ የሰፈረ፣ ገንዘብ የሌላችሁ፣ ውሃንም የተጠማችሁ ሁሉ ያለ ዋጋ ኑ ውሃን ጠጡ የሚል አምላክ መሆኑን ኢሳ.40÷12+55÷1-4 ራእ.21፣6-7 ባለማወቅ ጠጥተውት ዳግመኛ የሚያስጠማውን ውሃ የዚች አገር ሰዎች ከለከሉት ከዚህ ጥቅስ ጋር የሚያያዝ ታሪክ ዮሐ.4፣4-43

የሳምራዊቷና ከ12 ዓመት ደም መፍሰስ የዳነችው ስም ማነው?

በዚህ ወንጌል ልዩ ስሟ ያልተገለጸው ሳምራዊት ሴት በ32ኛው ተአምረ ኢየሱስ ግን ስሟ ብርፍሴንያ ተብሎ የተገለጸችውን ሴት ጌታ ውሃ አጠጪኝ ሲላት አንተ ከአይሁድ ወገን ነህ እኔ ደግሞ ከሳምራውያን ወገን ነኝ እንዴት ውሃ ላጠጣህ እችላለሁ? ስትለው እኔ ማን እንደሆንኩ ብታውቂስ ኖሮ የሕይወት ውሃን እሰጥሽ ዘንድ በለመንሽኝ ነበር አላትና የመጀመሪያው ባልሽ ስንቴ ሁለተኛው ባልሽ ዮካን፣ ሦስተኛው ባልሽ ሌዊ፣ አራተኛው ባልሽ ሔሉት፣ አምስተኛው (አሁን አብሮሽ ያለው ባልሽ) ራፍሳይ ይባላሉ እያለ ስማቸውን በቅደም ተከተል ዘርዝሮ አያይዞም አባትሽ ስላፍ እናትሽ ለምህያ ሳይወልዱሽ በፊት አውቅሻለሁ ብሎ የወላጆቿን ስም ሲጠራላት በልቤ ውስጥ የተደበቀውን ምሥጢር ሁሉ ነግረኸኛል በእውነት አንተ ነቢይ እንደሆንክ ተገነዘብኩ እጅግ አደንቅሃለሁ አለችና ይህን ተአምር ለሰማርያ ሰዎች ነገረቻቸው የሰማርያ ሰዎችም የጌታ ትምህርቱን ሰምተው፣ ተአምራቱን አይተው በዚች ቀን ብቻ 2500 ሰዎች አምነዋል:: (ሐተታ) ይቺ ብርፍሴንያ ጌታን ከአይሁድ ወገን ነህ ማለቷ በምን አውቃው ነው ቢሉ በአነጋገሩ፣ በአጠማጠሙ አውቀዋለችና ከአይሁድ ወገን ነህ አለችው:: በማቴዎስ ወንጌል 9÷19 ላይም ደም መፍሰስ ከጀመራትና ከዚህ ደዌ እስከ ተፈወሰችበት ቀን ድረስ 12 ዓመት የሆናት ሴት ስሟ በወንጌሉ

አልተጠቀሰም በ40ኛው ተአምረ ኢየሱስ ላይ ግን ስሟ ዮስቴና እንደምትባል ተገልጿል::

20. ሰሚዖ ሕፃን ለእሙ ገዓራ
ባረከ ኲኲሐ ወአንቅዐ ማየ እምታሕተ እግራ
ወእምኔሁ ለፅምዓ ትስተይ አመራ
ከመ ኢይስተይዋ ሰብአ ሀገር ለይእቲ ማይ አምረራ
ወለርጐቃን ፈውሰ ወጥዕምተ ገብራ::

የእናቱን ጭንቅ ልጇ ሰምቶ በንጥፍ ድንጋይ ላይ አማትቦ ከእግሯ ሥር ውሃን አፈለቀ ከዚሁም ውሃ ለጥማቷ ትጠጣ ዘንድ አመለከታት የዚች አገር ሰዎችም ይችን ውሃ እንዳይጠጧት እንደ እሬት መራራ፣ ለሩቅ ሰዎች ግን (ለነጋድያንና ለፈላስያን) እንደ ማር የጣፈጠች አደረጋት (ታሪኩ እንደ ተራ ቍጥር 19 ስለ በስጣ አገር ውሃ ጣፋጭነትና መራራነት የተጻፈው ነው)

21. በቤተ መቅደስ ዘልሕቀት ወለተ ካህናት እንዘ ትሴሰይ ሥሩዐ
ኅብስተ ሰማይ ኅቡዐ ወጽዋዐ ወይን ምሉዓ
እፎ ከመ ነዳይ ሲሳየ ዕለት ዘኀጥአ (ኃጢአ)
ተዐገሠት በብሔረ ግብፅ ረሀበ ወጽምዓ
አልቦ ከማሃ ዘረከበ ግፍዓ::

የተመረጠ የሰማይ ምግብን እየተመገበች፣ ፍጹም የሆነ የጽዋ ወይንንም እየጠጣች በቤተ መቅደስ ያደገች የካህናት ልጅ ድንግል

ማርያም የዕለት ምግብን እንደ አጣ እንደ ደሀ ሰው ሆና (ምግብን አጥታ) በግብፅ አገር ራብንና ጥምን እንዴት ታገሠች? እንደ እርሷ መከራን የተቀበለ የለምና (ሐተታ)

እመቤታችንን የካህናት ልጅ ስለምን አላት ቢሉ

ከቤተ ክህነት ተወልዳለችና:: በተወለደች በሦስት ዓመቷም ወደ ቤተ እግዚአብሔር ስትገባ ብዙ ካህናት በክብር ተቀብለው ካህናት በሚያገለግሉበት ቤተ መቅደስ አድጋለችና የካህናት ልጅ አላት::

22. ያዕቆብ ነገደ በፍሥሓ ለረኪበ ኵሉ መፍቅዱ
ሶበ ሰምዐ በብሔረ ግብፅ ከመ ነግሠ ወልዱ
ለአጕይዮ ወልዳ በአንብዕ አመ ሕፃናት ተሐርዱ
ነገደት ውስተ ምድረ ግብፅ ማርያም ዘመዱ
ኀበ አልባቲ ዘየአምራ ወኢ አሐዱ::

ያዕቆብ ልጁ ዮሴፍ በግብፅ አገር እንደ ነገሠ በሰማ ጊዜ የፈለገው ልጁን ለማግኘት በደስታ ሄደ ዘፍ.45፥25 ሕፃናትም ዕንባቸውን እያፈሰሱ በታረዱ ጊዜ ልጇን ለማሸሽ ዘመዱ ማርያም አንድም ሰው የሚያውቃት ወደ ሌለበት ወደ ግብፅ አገር ሄደች እመቤታችንን፣ ለያዕቆብ ዘመዱ ናት ስለምን አለ ቢሉ ከነገደ ይሁዳና ከነገደ ሌዋ ተወልዳለችና ያዕቆብም ልጁ ዮሴፍን ለማግኘት ወደ ግብፅ ተሰዶ ነበርና በሥጋም፣ በስደትም ማርያም ዘመዱ ናት አለ ዘፍ.45፥25-28 ::

23. ብከዩ ኃዙናን ኀልየክሙ ስደታ
ወላህዉ ፍሡሓን ተዘኪረክሙ ብዝኃ ሠናይታ
ማርያም ተዓይል ከመ ዖፍ ውስተ አድባረ ግብፅ ባሕቲታ
ተዓወዩ(ታወዩ) በኃጢአታ ሀገረ አቡሃ ኤፍራታ
ወደመ ሕፃናት ይውኅዝ በኵሉ ፍኖታ::

የድንግል ማርያም ስደቷን አስባችሁ የምታዝኑ፣ የቅንነቷንም ብዛት አስባችሁ የምትደሰቱ ሁሉ ፈጽማችሁ አልቅሱ የአባቷ የያዕቆብ (የዳዊት) አገር የምትሆን ኤፍራታን ዘፍ.35፥16፣1ኛ ሳሙ.17፥12 አጥታ ብቻዋን እንደ ወፍ እየዞረች ትጮሃለችና የሕፃናት ደምም በመንገዷ ሁሉ ይፈስሳልና::

አይቴኑ መልአክ ዘአብሠረኒ ብካይየ ይርአይ ወይርድዓኒ
ወአልብየ ሰብእ ዘየአምረኒ (ዘይናዝዘኒ) (ዘደብር ዓባይ)
እንዘ ትብሊ ድንግል አራኅራኅክኒ
በገዳም አመ ነሥኡኪ ልብሰ ወልድኪ ረቡኒ
ጸላዒ ወተቃራኒ ፈያታይ ማኅዘኒ ::

ድንግል! ጠላት የሆን ጸጋማይና የሚራራ የማናይ መምህር የሚባል ዮሐ.20፣16-17 የልጅሽን ልብስ በምድረ በዳ በወሰዱብሽ ጊዜ የሚያውቀኝ (የሚያረጋጋኝ) ሰው የሌለኝ፣ ትጸንሻለሽ፣ ትወልጃለሽ ብሎ ያበሠረኝ መልአክ ሉቃ.1፣26-38 ልቅሶዬን አይቶ ይረዳኝ ዘንድ የት አለ? ስትዪ አሳዘንሽኝ::(ታሪኩ በተራ ቁጥር 26 ስለ ተሰበረው ስለ ጥጦስ ተአምረኛ ሰይፍ የተጻፈው ነው)

25. ኀበ አዕረፍኪ እግዝእትየ ማርያም ታሕተ ጽላሎተ ዕፀ እምዓማ
ፈያት ክልዔቱ ሶበ በጽሑኪ በግርማ
እምትሕዝብ ሞቱ ማሕመሚ (ማኅዘኒ) ለወልድኪ ንጉሠ ራማ
እፎኑመ አዕይንትኪ ማያተ አንብዕ አዝነማ
አዕይትየ ለገብርኪ ክልዔሆን ይጽለማ::

እመቤቴ ማርያም! ሁለት ቀማኞች በአስፈሪነት በደረሱብሽ ጊዜ የሰማይ ንጉሥ ከሆነ፣ ከሚያሳዝን ከልጅሽ ሞት ጥርጣሬ የተነሣ ከድካም ባረፍሽበት ዛፍ ጥላ ሥር ዓይኖችሽ ዕንባን እንደ ውሃ እንዴት አፈሰሱ? የእኔም የባሪያሽ ሁለት ዓይኖቼ ይጨልሙ:: (ታሪክ) የሄሮድስ ሠራዊት በመንገድ ሲደርሱባት በተጨነቀች ጊዜ አንዲት የሾላ (የዋርካ) ዛፍ አግኝተው ሠውሪን ቢሏት ሾላዋ ለሁለት ተከፍላ ስንቃቸውን ከያዘው አህያቸው ጋር ሠወረቻቸው አህያውም ከሾላዋ ዛፍ ውስጥ ሆኖ ሲጮህ ሠራዊቱ የአህያውን ጩኸት እየሰሙ የት እንዳሉ ሳያውቁ እንደቀሩ የሚያስረዳ ታሪክ ነው:: ይቺ ሾላ የምትገኝበት ቦታ ልዩ ስሟ ማታሪያህ ይባላል:: ሾላዋ (ዋርካዋ) ዛሬም የማርያም ዛፍ ተብላ ትጠራለች ምንጭ:- ሐመር ነሐሴ 1987 3ኛ ዓመት ቍ.3::

26. ይጽብበኒ እግዝእትየ ከመ ጸበበኪ ዓለም በምልዑ
አመ አገቱኪ ፈያት ልብሰ ወልድኪ ይንሥኡ
ዓይንኪ ዘርግብ ነጸፍጸፈ አንብዕ ይክዑ
ነጺሮ ዕርቃኖ ለሕፃንኪ በግዑ
እስከነ አግብአ ለኪ አሐዱ እምካልዑ
እንዘ ያነክር እምዔና ልብሱ ወአዳም መልክዑ::

ድንግል እመቤቴ! ቀማኞች የልጅሽን ልብስ ይወስዱ ዘንድ በከበቡሽ ጊዜ ዓለም በመላው እንደ ጠበበሽ መልኩ ከሚያምርና ደስ ከሚያሰኝ በግዑ (በበግ የተመሰለ፣ የዓለምን ኀጢአት የሚያስወግድ የአብ የባሕርይ ልጁ)የሆነ ልጅሽ ዮሐ.1:29-31 ራእ.14፥1፣ ከልጅሽ ልብስ መዓዛ የተነሣ እያደነቀ ከኅደኛው

ከዳክርስ አንደኛው ጥጦስ ራቁት መሆኑን አይቶ ልብሱን እስከ መለሰልሽ ድረስ የርግብ ዓይን የሆነ ዓይንሽ መኃ.1፥15 የዕንባ ጠብታን ያፈስሳል (ሐተታ) የርግብ ዓይን የሆነ ዓይንሽ ማለቱ ስለምን ነው ቢሉ የርግብ ዓይን ነጩም ጥቁሩም ያያል እመቤታችንም በነፍስ በሥጋ ንጽሕት ናትና የርግብ ዓይን የሆነ ዓይንሽ አለ (ታሪክ) የሚያልፈውን የሚያገድመውን ሰው ሁሉ እየዘረፉ ከሚኖሩ ሽፍቶች ሁለት ሽፍቶች እመቤታችንን በመንገድ አገኝዋት ሰሎሜ የጌታን ልብስ እንዳይወስዱበት ብላ አስቀድማ ልብሷን ጣለችላቸው ሽፍቶቹ ግን ስድስት ቀን ፈልገን አጥተናችሁ ነበር ዛሬ በ7ኛው ቀን እግዚአብሔር እናንተን አሳልፎ በእጃችን ሰጠን ብለው ሰብአ ሰገል ለጌታ ያመጡለትን ልብስ ወሰዱ ከወሰዱ በኋላም አንዱ ሽፍታ እኒህ ሰዎች አሳዘኑኝ ብሎ ራርቶላቸው የወሰዱትን ልብስ መለሰላቸው ይህ ሽፍታ(ጥጦስ) ሕፃኑን ከሰሎሜ እጅ ተቀብሎ እጅ ነስቶ ሳመውና ሕፃኑን ተሸክሞ ሰይፉን እየተመረኰዘ ፊት ለፊት መንገዱን ሲመራቸው ሰይፉ ከሦስት ተከፈለ(ተሰበረ) እህል ላበደረ አፈር፣ ወርቅ ላበደረ ጠጠር እንዲሉ ምነው? በጎ ሥራ ብሠራ ዋጋዬ ይህ ነውን ብሎ አዘነ እመቤታችንም ርኅሩኅ ሽፍታ ሆይ ስለተሰበረው ሰይፍህ አይዞህ አትዘን ለሕፃኑ አመልክት እሱ የቸርነቱን ሥራ ይሠራልሃል አለችው ሽፍታውም አንተ ክቡር ሕፃን ሆይ ይህን የተሰበረ ሰይፍ ተመልከት አለው ሕፃኑም ጥጦስ ብሎ ስሙን ጠርቶ የሰይፍህን

12. እፎኑመ የብሳ አጥባትኪ ሐመልማለ ገነት ሄላ
ድንግልናዌ ሐሊበ ውስተ አፈ አምላክ(ውስተ አፈ ሕፃን) ዘአፈልፈላ
ለእዐይ ከማኪ በሐሩረ ፀሐይ ዘቆላ
ማርያም ጽጌ ደንጐላ ዘድማኅየ ቀጸላ
በማዕከለ አሥዋክ ወአሜከላ ዘሐንበብኪ ተድላ::

በእሾህ ከተመሰሉ ከአይሁድ መካከል የዓለም ደስታ የሆነ ኢየሱስ ክርስቶስን ያስገኘሽ፣ የራሴ የክብር አክሊል የሆንሽ ያሉፍ አበባ ማርያም መኃ.2፥1-3 በፈጣሪ አፍ ድንግልና ያለው (በተአምር የተገኘ) ወተትን እንደ ገነት ምንጭ ያፈለቁ ጡቶችሽ እንዴት ደረቁ? እኔም እንደ አንቺ በቆላ በፀሐይ ሙቀት ልቃጠል ልድረቅ! (ሐተታ) እንደ ገነት ምንጭ ወተትን ያፈለቁ ጡቶችሽ ማለቱ ከገነት የሚፈልቁ ወንዞች(ኤፌሶን፣ ግዮን፣ ኤፍራጥስ፣ ጤግሮስ) ከገነት ፈልቀው ዓለምን ሲያጠጡ ዘፍ.2፥10-15 ምንጫቸውን ግን ማንም ሰው አያውቅም እመቤታችንም ከጡቶችዋ ድንግልና ያለው ወተትን ስታስገኝ በተአምር እንጂ ከዚህ ተገኘ አይባልምና ለዚህም ማስረጃ ባል ያገቡ ሴቶች ቢመግቧቸው ከጡታቸው ወተትን ያስገኛ ሉ ደናግል(ወንድ የማያውቁ ሴቶች) ግን ቢመግቧቸው ወተትን አያስገኙም:: በእሾሆች(በአይሁድ) መካከል ደስታ ክርስቶስን ያስገኘሽ ማለቱ ደግሞ አይሁድን በግብራቸው እሾህ ይላቸዋል ማቴ.7፣16-19 በእሾህ ከተመሰሉ ከአይሁድ ወገን እመቤታችን የዓለም ደስታ የሆነው ክርስቶስን ወልዳለችና ደስታ ክርስቶስን ያስገኘሽ አለ::

ሳሙ.10፥1-2+16፥10-14 + 1ኛ ነገ.13፥38-40 + 19፥13-17 ሐድኖክ ከሚባል ነጋዴ ተገኘ ይህም ሽቱ ብቻ አይደለም ታሪኩ ከላይ እንደ ተገለጸው ጌታ በስደት ወደ ግብፅ ሲወርድ የጌታ የወዛውን አካሉን ሰሎሜ ስታጥበው ልዩ መዓዛ ያለው ሽቱ ሆነ ይህንንም ሽቱ ጨምረውበት ማርታ በ300 ዲናር ገዝታ የክህነት፣ የመንግሥት ሥልጣን የእርሱ (የጌታ) ስለሆነ የጌታ ይገባዋል ብላ እግሩን ቀብተዋለች ጌታም ከዚህ የተረፈውን ሽቱ በምቀበርበት ቀን ሥጋዬ ይቀባበት ዘንድ ከአንተ ቤት ይቀመጥ ብሎ የምሳ ግብዣ ለጠራው ለስምዖን ሲነግረው ይሁዳ ሰምቶ ይህ ሽቱ በ300 ዲናር ተሸጦ ለድሆች ስለምን አልተሰጠም ብሎ በምቀኝነት የተነሳበት በዚህ ሽቱ ምክንያት ነው ማቴ.26፥6-14 ዮሐ.12፣2-9 ምንጭ:- (80ኛ ተአምረ ኢየሱስ)::

እንደዘውድ ለክብር እንደሰው ምስክር ስለሆነው ድንጋይ ታሪክ

ጌታ ከእናንተ መካከል ለሞት አሳልፎ የሚሰጠኝ አለ ብሎ ለ12ቱ ደቀ መዛሙርት ሲነግራቸው ጌታ ሆይ ማን አሳልፎ እንደሚሰጥህ ንገረን እያሉ ሲጨነቁ በደብረ ዘይት ተራራ ላይ እንደ ምሰሶ የቆመ ድንጋይ ነበረና እኔን ለሞት አሳልፎ የሚሰጠኝ ማን እንደሆነ ይህ ድንጋይ ይናገራል አላቸውና ያንን ድንጋይ አንተ ግዑዝ ፍጥረት(መናገር የማትችል ፍጥረት) ከቦታህ ተንቀሳቅሰህ ሄደህ እኔን ለሞት አሳልፎ የሚሰጠኝ ማን እንደሆነ ለደቀ መዛሙርቴ ትነግራቸው ዘንድ አዘዝኩህ አለው በዚህ ጊዜ ያ ድንጋይ ከቦታው ተንቀሳቅሶ ሄዶ በጌታ ራስ ላይ እንደ ዘውድ ሆኖ

ስለምን ነው ቢሉ ይህ ቀኁጽል የሚባል ቀብር እንደተኮላ ተንኮለኛ ነው ክፉ ሽታ (ጠረን) አለው ይህን ክፉ ጠረን ከአፉ አውጥቶ ጥሎ የሞተ መስሎ ከጉድጓዱ ጥግ ይተኛል ተሐዋስያን (በደመ ነፍስ የሚንቀሳቀሱ ፍጥረታት) ሲሸታቸው የሞተ መስሏቸው ሊበሉ ይቀርባሉ ይህን ጊዜ እያነቀ እያነቀ ከጉድጓዱ ይዞ ገብቶ ይመገባቸዋል ሄሮድስም ልብስ፣ ቀለብ እሰጣለሁ ብሎ እናቶችን አታሎ ሕፃናትን ገድሏልና በዚህ ክፉ ቀበሮ መሰለው እመቤታችንን የአንበሶች ልጅ ማለቱ እንደ አንበሳ የሚፈሩ ዳዊት፣ ሰሎሞን ሲሆኑ አባቷ ዳዊት ልጄ ሆይ ስሚ የአባትሽንም ቤት እርሺ፣ ንጉሥ ውበትሽን ወድዶአልና ማለት ያለ ዘር ያለ ሩካቤ በድንግልና ጌታን ለመውለድ በቅተሽ ተገኝተሻልና ከሥጋሽ ሥጋን፣ ከነፍስሽ ነፍስን ነስቶ ጌታ ከአንቺ ይወለዳል፣ ሰሎሞን ደግሞ ወዳጄ ሆይ ሁለንተናሽ ውብ ነው ማለት ምንም ኀጢአት የለብሽም እያሉ ተናግረውላታልና መዝ.44፥10፣ መኃ.4፥7-8::

14\. ኢየሱስ ስዱድ ተስፋሆሙ ለስዱዳን
ኢየሱስ ግፉዕ ምስካየ ግፉዓን
እግዚአብሔር ማኅደር ዘአልቦ ከመ ነዳያን
ኢየሱስ ነግድ ወፈላሲ እንዘ ውእቱ ሕፃን
ወልደ አብ ፍቁር በኀበ ሰብእ ምኑን
መኃልየ ብካይ ኮነኒ ዘእሙ ኀዘን::

የትሕትናሽ ብዛት ምነኛ ድንቅ ነው? በዚያ በግብፅ አገር ለረሃብሽ ምግብን፣ ለጥማትሽም ውሃን የሚሰጥሽ ሰውን አላገኘሽምና ደሃ መስለሽ ኖርሽ ::

28. መኑ ይነግረከ ወይዜንወከ ዜናዊ
ገዓረ ወለትከ ትስማዕ ኢያቄም እስራኤላዊ
እምቤተሙላዳ ወጺአ ምስለ ሕፃና ጠባዊ
ትበኪ እንከ ወትቤ ንግሥተ ይሁዳ ወሌዊ
ውስተ ናሕስ ቍስቋም ኀደርኩ ከመ ያፍ ባሕታዊ::

የእስራኤል ወገን የሆንክ ኢያቄም ሆይ ልጅህ ድንግል ማርያም ጡትን ከሚጠባ ልጇ ጋር ከመውለጃ ቦታዋ (ከቤተልሔም) ወጥታ እንደ ብቸኛ ወፍ በቍስቋም ግንብ ውስጥ አደርኩ እያለች ትጮሀለችና መዝ.101፣5-9 የይሁዳና የሌዊ ንግሥት የሆነች የልጅህ የድንግል ማርያም ጩኸቷን ትሰማ ዘነድ እንግዲህ ማን ይነግርሃል? (ሐተታ) እመቤታችንን የይሁዳና የሌዊ ንግሥት ስለምን አላት ቢሉ ከቤተ ክህነት ከነገደ ሌዊ፣ ከቤተ መንግሥት ከነገደ ይሁዳ ተወልዳለችና:: እንደ ብቸኛ ወፍ በቍስቋም ሰገነት ላይ አደርኩ ማለቷ ደግሞ ቤቷን በሰገነት(በቤት ጣራ) ላይ የምትሠራ ወፍ አለች ቀን ቤቷን ስትሠራ ትውላለች ማታ ቤቷ ይጠፋባትና የት ውዬ የት ልደር እያለች በመከራ እንድትኖር እመቤታችንም ከቦታ ቦታ ተሰዳለችና:: ጉጉት በምትባል ወፍም ከትንሽ እስከ ትልቅ ያሉ አዕዋፍ ሁሉ

ይተባበሩባታል (አያስቀርቧትም) ሌላም እንደ ጉጉት ብቸኛ ወፍ አለች ስለዚህ ብቸኝነት ይፀናባታልና እመቤታችንን በዚች ወፍ መሰላት::

29. ነዐ ኤርምያስ እምዓናቶተ ለወለተ ነቢያት ታስቆቅዋ
በኃጢአ አብያተ ዘተኀድር (ዘትነብር) ለቍስቋም ውስተ በድዋ
ወበል አክይስተ ዕጐሊሆን አጥበዋ
ሊተሰ አዋልደ ሕዝብየ ዔዋ
ከመ ሰገኖ (ከመ ሰገኖን በገዳም ሀለዋ::

ኤርምያስ! ማደሪያን አጣ በቍስቋም ምድረ በዳ የምታድር የነቢያት ልጅ ድንግል ማርያምን ታለቅስላት ዘንድ ዓናቶት ከሚባል አገርህ ና፣ ቅረብ ኤር.1፥1 አባቦችም እንኳን ልጆቻቸውን ጡት አጠቡ! በምርኮ ጊዜ የኔ የወገኖቼ የእስራኤል ልጆች ግን በምድረ በዳ እንደምትኖር እንደ ሰጐን ናቸው(በምድረ በዳ እንዳሉ እንደ ሰጐን ልጆች) ናቸው በል ሰቆ.4፥3-4 (ሐተታ) እመቤታችንን የነቢያት ልጅ ማለቱ ስለ ምን ነው ቢሉ ነቢያት አስቀድመው ትንቢት ይናገሩላት ነበርና:: ድንግል ሆይ ነቢያት ትንቢት የተናገሩልሽ፣ ምሳሌ የመሰሉልሽ አንቺ ነሽ እንዳለ አባ ሕርያቆስ በቅዳሴዋ ምዕ.4 ቍ.1-28 ኤርምያስንም ታለቅስላት ዘንድ ና ማለቱ በተራ ቍጥር.18 ላይ እንደተገለጸው በሕዝቡ በደል ኢየሩሳሌም እንደ ምትማረክ ኤርምያስ ተገልጾለት ሲያለቅስ ስለ ኖረና በምርኮ ወደ ባቢሎን ከመውረዱ በፊት ግብፅ ወርዶ ነበረና ስደተኛን ከስደተኛ፣ ግፍን ከግፍ፣ ታሪክን ከታሪክ ለማነጻጸር ኤርምያስ ሆይ ና!

ቅረብ አለ ኤርምያስ ማለት ከእግዚአብሔር የተላከ ብርሃን ማለት ነው ትውልዱ ከቤተ ክህነት ሲሆን አገሩ ዓናቶት ይባላል ይህን የተናገረበት ምክንያት እስራኤል ተማርከው በባቢሎን በረሃ በረሀብና በጥም ባሉበት ወቅት እናት (ሞግዚት) ለልጆቿ የምትሰጣቸው እህልን ባጣችበት ጊዜ ነው ሰቆ.ኤር.4÷3-5 እመቤታችንም እንደዚያ እንደ ኤርምያስ ሰቆቃው በስደት ለዮሴፍና ለሰሎሜ የዕለት ምግብ ማጣቷን የሚያስረዳ ነው::

እባብ ጡት ሳይኖራት እንዴት ጡት አላት ተባለ?

እባብ ጡት ሳይኖራት እንዴት ጡት ታጠባለች ቢሉ የምላሷን መርዝ ለልጅዋ እያጠባች ታሳድገዋለችና እባቦች እንኳን ልጆቻቸውን ጡት አጠቡ አለ:: ሰጐንም የምትኖር በበረሃ ነው አርባ ቀን ዕንቁላሏን አተኩራ ትመለከታለች ከተለየችውና ዞራ ካየች ድንጋይ ይሆንባታል ልጆቿን የምታሳድግ በበረሃ ነው የአዳኝን፣ የአውሬን ድምፅ ለመስማት ጆሮዋን ከምድር አድርጋ (አቀርቅራ) ታዳምጣለች እግዚአብሔር ጥበቡን ገልጾላታልና እንዲህ ሆና ከጠላት ትሠወራለች ኢዮ.39÷13-17 እመቤታችንም ከጠ ላት ሄሮድስ ሸሽታ የሄሮድስን ሞት እስክትሰማ ድረስ በበረሃ ኖራለችና በሰጐን መሰላት::

30. ስጥጥ ልብሰከ እስራኤል ወቅንት ሰቀ
በከመ ለህውኮ ለዮሴፍ አመ ኀጣእኮ ጥዩቀ
ለወለትከ ትብክያ ምሳሌ ነገር አልጸቀ
ወዳዊት በእንተ ድካማ ያስቆቁ ጽፉቀ
እንዘ ይብል ሰይ ልየ ማኅደርየ ርኅቀ::

እስራኤል! ልጅህ ዮሴፍን በእርግጥ ባጣኸው ጊዜ እንዳለቀስክለት ልብስህን ቅደድ ማቅንም ታጠቅ (ልበስ) ዘፍ.37÷31-35 ለልጅህ ለድንግል ማርያም ታለቅስላት ዘንድ የምሳሌ ነገር ደርሷልና:: ዳዊትም ስለ ድካሟ ከማደሪያዬ ለራቅሁ ለኔ ወዮልኝ እያለ ፈጽሞ ያለቅሳልና መዝ.119÷5 ዳዊት ይህን ነገር የተናገረው ሳያል እርሱን ለመግደል በተነሳሳበትና መከራ ባፀናበት ጊዜ ሲሆን የዳዊት ልጅ የሆነች እመቤታችንም በሄሮድስ አሳዳጅነት ማደሪያ አጥታ መከራዋ የፀና መሆኑን መናገር ነው::

31. አመ ፈነወ ሄሮድስ ወዓሊሁ ውስተ ደብረ ቍስቋም ይኅሥሣ
ሰሚዓ ድድቀተ (ድንቀተ) እምቃለ ወልደ ዮሴፍ ዮሳ
ማርያም ደንገጸት ወተሀውከ ውሳጤ ከርሣ
እምእደሰሎሜ አሜሃ ተመጠወቶ ለሮሳ
ከመ ትብክዮ አቍራ በልብሳ::

በቍስቋም ተራራ ላይ ይፈልጋት ዘንድ ሄሮድስ ጭፍራውን በላከ ጊዜ ድንግል ማርያም ከዮሴፍ ልጅ ከዮሳ አፍ ድንገት ክፉ ነገርን ሰምታ ደነገጠች ሰውነቷም ታወከ ያን ጊዜ ልጇን በልብሷ ታቅፋ ታለቅስለት ዘንድ ከሰሎሜ እጅ ተቀበለችው::

የዮሴፍ ልጅ የዮሳና የሰይጣን ክርክር

(ታሪክ) እነ እመቤታችን ስደት በጀመሩ ጊዜ የዮሴፍ ልጅ ዮሳ በሶርያው መስፍን በጊጋር ቤት ታሞ እያለ ሄሮድስ የጊጋርን ቤተሰቦች ይዛችሁ አምጡልኝ ብሎ ጭፍራውን ላከ ሲባል ዮሳ በሰማ ጊዜ

ከጊጋር ቤት ተነስቶ ለነ ዮሴፍ ይህንን ለመንገር ሲሄድ ሰይጣን በሰው ተመስሎ መንገድ ላይ ጠብቆ ወዴት ትሄዳለህ? አለው ሄሮድስ ዘመዶቼን ይዛችሁ አምጡልኝ ብሎ ጭፍሮቹን ላከ ሲባል ሰምቼ ይህን ልነግራቸው እየሄድኩ ነው አለው ሰይጣንም ዮሳን ጭፍሮቹ ቀድመውህ ሄደዋል እነዚያንማ እስካሁን ገድለዋቸው ይሆናል አትድከም ተመለስ አለው ዮሳም መልሶ ሞተው ከሆነ እቀብራቸዋለሁ በሕይወት ካሉም የሄሮድስ ጭፍሮች እንደ ፈለጓቸው እነግራቸዋለሁ አለውና እንደ አንበሳ ኃይል ተሰጥቶት እየሮጠ ሲሄድ ጌታ አካሉ ወዝቶ(ላብ በላብ ሆኖ) ሰሎሜ አካሉን እያጠበችው ሳለች ደረሰባቸው እናንተ በጤናችሁ ከዚህ ተቀምጣችኋል በዚህ ሕፃን ምክንያት በቤተልሔምና በአውራጃዋ ሁሉ በክንዷ ሕፃን ልጅ የታቀፈች እናት የለችም ብሎ ዮሳ ሲናገር እመቤታችን የዮሳን አስደንጋጭ ዜና ሰምታ ደንግጣ ልጇን ከሰሎሜ እጅ ተቀብላ በልብሷ ሸፍና ያለቀሰችውን የሚያስረዳ ታሪክ ነው፡፡

32. ኢይደክምኩኑ በሥራሕ ወበገዓር
እንዘ አጕይየከ ወትረ እምሀገር ለሀገር
ባሕታዊት እምከ ይዕዜ አይቴኑ አሐውር
በጣዕመ ቃላ መዓርዒር ወበአስቆቅዎ መሪር
ማርያም ትቤሎ ለወልዳ ፍቁር፡፡

ድንግል ማርያም የተወደደ ልጇን እኔ ብቸኛ እናትህ በድካምና በጭንቅ ዘወትር ከአገር ወደ አገር ሳሸሽህ አልደከምኩምን? በሚያሳዝን ድምፅና በመራራ ልቅሶ ዛሬስ ወዴት እሄዳለሁ? አለችው፡፡

33. ምንተ (እፎ) እከውን በኃጢአ ዚአከ ሶበ እሬኢ ዓይነ
እንዘ ያጠብዋ አንስት እለ ወለዳ ሕጻነ
ፍቁርየ ነጽር ዘረከበኒ ኀዘነ
ከመ ይበጽሐከ ሄሮድስ ሶበ አእመርኩ አነ
እምአጕየይኩከ እምዝየ ርኁቀ መካነ ፡፡

ድንግል ማርያም የባሕርይ አምላክ የሆነ ልጇን ልጄ ወዳጄ! ሴቶች የወለዷቸው ሕፃናትን ጡት ሲያጠቡ በዓይን ባየሁ ጊዜ አንተን ባጣ ምን (እንዴት) እሆን ነበር? ያገኘኝን መከራ ተመልከት፣ ሄሮድስም እንደሚደርስብህ እኔ ባውቅ ኖሮ ከዚህ ከቅርብ ቦታ ወደ ሩቅ ቦታ ባሸሸሁህ ነበረ አለችው፡፡

34. ቦኑ ለከንቱ ዘሮጽኩ ወጻመውኩ
እምሄሮድስ ነዓዊ እመኢያምሠጥኩ
ወለምንት ዝየ እምሀገርየ ወጻእኩ
ወለተ ዳዊት ትቤ ዘይናዝዘኒ ኀጣእኩ
ትክዝትየ ዘልፈ በኵሉ ነበርኩ፡፡

የዳዊት ልጅ ድንግል ማርያም በውኑ የሮጥኩት ሩጫ፣ የደከምኩትም ድካም ሁሉ ከአሳዳጅ ሄሮድስ ሳላመልጥ ለከንቱ ኖሯልን? ለዚህ ለዚህማ ከአገሬ ለምን ወጣሁ? የሚያረጋጋኝም አጥቼ በየቀኑ በፅኑ ኀዘን ተይዤ ኖርኩ አለች እመቤታችን ይህን ማለቷ ሽፍቶች በመንገድ ስላገኟት ነው፡፡

35. እንዘ ታንጌጊ ከመዝ አባላቲሁ በስዒም
ሶበ ነጸራ ሕፃን ለወላዲቱ ማርያም

ውሒዘ አንብዓ ኀሠሠ በአጽባዕተ እዴሁ ልምሉም
ናዘዛ ወይቤላ በቃሉ ጥዑም
ኢይረክበኒ ሊተ እድወ ደም ርጉም
በእንቲዓየ ኢትብክዪ እም::

ልጇ ኢየሱስ ክርስቶስ ወላጅ እናቱ ድንግል ማርያምን ገላውን በመሳም እንዲህ ስትቅበዘበዝ ባያት ጊዜ በለምለም የእጁ ጣት የፈሰሰ ዕንባዋን እየዳሰሰ እናቴ ሆይ ጠላት ሄሮድስ እኔን አያገኘኝምና ስለ እኔ አታልቅሽ እያለ በጣፋጭ ቃሉ (ደስ በሚያሰኝ ንግግሩ) መዝ.117፥103 አረጋጋት::

36. ምዕረ ትትፌሣሕ ሶበ ተኀዝን ለሕፃን ወላዲቱ
ርእያ ዘይገብር ተአምረ ውስተ አድባረ ግብፅ እመ በዓቱ
አንፈርዓፁ አድባር ወሰገዱ ሎቱ
ወእመ አጽዓቅዎ ዓዲ እንዘ የኀልፍ በፍኖቱ
አዕባነ ረሰዮሙ ለአግማል ሐምስቱ::

የአምላክ እናት ማርያም ባዘነች ጊዜ ልጇ ወደ ግብፅ አውራጃ ገብቶ ያደረገውን ታምር፣ ተራሮችም ሲሰግዱለት አይታ ለትንሽ ጊዜ ተደሰተች ዳግመኛም በመንገድ ሲያልፍ መንገድ የዘጉ አምስት ግመሎችን ድንጋይ አደረጋቸው ታሪክ ጌታ በስደቱ እስሙናይን (አሬር) ከሚባል አገር ሲደርስ ተራሮችና እንጨቶች እነዚህንም ግመሎች ከስደት ሲመለስ አስነስቶአቸው ሰግደውለታል::

37. አሐዱ ሕፃን እምዕብራውያን ማዕዶተ ተከዚ ተገዲፍ
ወእምተሰጥሞ ውስተ ባሕር በእደ ወለተ ፈርዖን ተሐዲፍ
አውጽአ ሕዝበ እምድረ ግብፅ ወለፀሮሙ ቀሠፍ
ሕፃነ ማርያም ከማሁ እምሕፃናተ ገሊላ ተሪፍ
ዔዋ ጽፍንገ ሜጠ ወነሠተ ግልፍ ::

በውሃ ዳር ተጥሎ የነበረ፣ ከዕብራውያን ወገን የሆነ አንድ ሕፃን (ሙሴ) በባሕር ከመስጠም በፈርዖን ልጅ (በተርሙት) እጅ ተጠብቆና አድጎ ከግብፅ ምድር እስራኤልን አወጣ ጠላታቸው ፈርዖንንም በባሕር አሰጠመው ዘጸ 2፥1-11+14፥26-31 የድንግል ማርያም ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስም እንደዚሁ (እንደ ሙሴ) ከገሊላ ሕፃናት መገደል ተርፎ የጽዮንን ምርኮ መለሰ ማለት የነፍስና የሥጋ መጠጊያ የሆነች ድንግል ማርያምን ከግብፅ ስደት መለሰ ጣዖትንም አፈረሰ::
(ይቺን የፈርዖን ልጅ ተርሙትን መጽሐፈ ቀሌምንጦስ ሰፌር ይላታል::)

38. ኀበ ሐፀበት (እመ ሐፀበት) በማይ አልባሲሁ ወአባሉ
ለሕፃነ ድንግል ዝኩ ሰሎሜ ዘተሐዝሉ
በለሳነ ኮነ ሐፈ ሥጋሁ በቍሉ
ሜሮን ቅብዕ ዘይቄድስ ኵሉ
ለትእምርት በኀቤነ እስከ ዮም ሀሉ::

ሰሎሜ የምታዝለው የዚህ የድንግል ማርያም ልጅን ልብሱንና ገላውን በውሃ ባጠበች ጊዜ (እያጠበች ሳለ) የገላው ወዝ ሽቱ (ሜሮን) ሆነ ይህም ሜሮን ሁሉን የሚያነፃ፣ የሚያከብር ነው በእኛ ዘንድም ለምልክት (በጎ ሥርዓት ሆኖ) እስከዛሬ ድረስ አለ:: (ታሪክ) ዮሴፍ በስደት ጊዜ የሚመረኮዘው ብትር ነበረው ያንን ብትር ጌታ አንስቶ ከ7 ሰበረው ስብርባሪዎቹንም በዚያ ቦታ ተከላቸው ጉድጓድም ቆፍሮ መዓዛው ደስ የሚያሰኝ ውሃን አፈለቀ የተከላቸው ስብርባሪዎችንም አጠጣቸው ወዲያውኑ ለምልመው ዛፎች ሆኑ ከነዚህ ዛፎችም ደስ የሚያሰኝ መዓዛ ሸተተ ይህም

መዓዛ ከሽቱዎች ሁሉ እጅግ በለጠ ስሙንም በለሳን አለው ለድንግል እናቱም እናቴ ሆይ ይህ የተከልኩት በለሳን እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ከዚህ ይኖራል ይህም በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ አምነው ለሚጠመቁ ቅብዕ ቅዱስ ነው አላት በለሳን ማለት የሽቱ ዕንጨት ስም ሲሆን ሜሮንም የሚገኘው በለሳን ከተባለው ከዚህ የሽቱ ዕንጨት ነው ሜሮንም ማለት ቅብዕ ቅዱስ ማለት ነው በዚህም ሜሮን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን፣ ታቦተ ሕግ፣ ንዋየ ቅድሳት እንደ ሥርዓቱ የሚከብሩ በዚህ ቅዱስ ሜሮን ነው፡፡

39. ታቦተ አምላከ እስራኤል ጽዮን ማርያም ዘነገደት ምድረ ኢሎፍሊ
ወቀጥቀጠቶ ለዳጎን ነፍሳተ ብዙኃን ማኅጐሊ
አመ ነገደት ቍስቋመ በኃይለ ወልዳ ከሃሊ
ወድቁ አማልክተ ግብፅ መናብርተ ሰይጣን ሀባሊ
ወተሐፍሩ ኵሎሙ ዘበሙ አስጋሊ፡፡

ወደ ኢሎፍሊ ምድር ተማርካ የሄደች የእስራኤል አምላክ የቃል ኪዳኑ ታቦት ታቦተ ጽዮን የብዙዎችን ነፍሳት ያጠፋ ዳጎንን (የኢሎፍሊ ጣዖትን) ሰባበረችው 1ኛሳሙ.5፥1-6 በዚች ታቦት የተመሰለች ድንግል ማርያምም ሁሉን ማድረግ ከሚችል ከልጇ ጋራ ግብፅ ወደ ሚባል አገር በሄደች ጊዜ የሐሰተኛ ሰይጣን ዙፋኖች የሆኑ የግብፅ ጣዖታት ፈረሱ ጠንቋይ፣ አስጠንቋይ ያላቸው ሁሉ አፈሩ (ታሪክ) ጌታ ወደ ግብፅ ገብቶ የግብፅን ጣዖታት ባፈረሰ ጊዜ ጣዖት አምላኪዎች በምትሐት

(ሐሰቱን እውነት በማስመሰል) የግብፅ ሰዎችን ያሳስቱበት ዘንድ በግብፅ አገር በፀሐይ መውጫ በኩል የፈርዖን ጠንቋዮች ኢያኔስና ኢያንበሬስ የሠሩት የጣዖት ቤት ፈረሰ ከኢያኔስና ከኢያንበሬስ በኋላም የተሠሩ የጣዖታት ቦታዎች፣ ጠንቋይ፣ አስጠንቋይ ያላቸው(የነበራቸው) ሁሉ የግብፅ ጣዖታት ፈራርሰዋል በዚህ ጊዜ ነቢዩ ኢሳይያስ እነሆ እግዚአብሔር በፈጣን ደመና እየበረረ ወደ ግብፅ ይመጣል የግብፅም ጣዖታት በፊቱ ይርዳሉ የግብፅም ልብ በውስጧ ይቀልጣል ብሎ የተናገረው ትንቢት ተፈጸመ ኢሳ.19፥1-2 ማለት ጣዖታት ተሰባበሩ አጋንንትም ተባረሩ፡፡ ጣዖት ማለት አላዋቂ ሰዎች እግዚአብሔርን ክደው፣ ዲያብሎስን ወደው በስህተት ሠርተው የሚያመልኩት ቅርጽ ሲሆን ይህንን ጣዖት ለመጀመሪያ ጊዜ ማን ሠርቶ አመለከው? መቼስ መጣ? ቢሉ በ3630 ዓመተ ዓለም ገደማ በሴሩህ ነው (ታሪክ) ይህስ እንደምነው ቢሉ ሴሩህ የሚባል ሰው የአብርሃም ቅድመ አያት ነበር ብኑ (ብህኑ) የሚባል ልጅ ገና በሕፃንነቱ ሞተበት ዘመዶቹ አባቱ ሴሩህ ኀዘን እንደ ጸናበት አይተው ዕንጨት ጠርበው፣ ዘይት ቀብተው፣ ልብሱን አልብሰው ልጅህ ብኑ ይሄውልህ አሉት ሴሩህም በእውነት ልጁ መስሎት ልጄ ብኑ ነህን? አለ በዚህ ጊዜ ሰይጣን በተጠረበው ዕንጨት ላይ አድሮ እ (አዎን) የሚል ድምጽ ሰጠ ይህን ድምጽ የሰሙ ሰዎች አምላክ ቢሆን ነው እንጅ አምላክ ካልሆነ ይናገራልን? ብለው አመለኩት በዚህ

ጊዜ ጣያት ማምለክ ተጀመረ ዘፍ.11፥20-27 ጥበ.14፥8-20 ጣያት ማምለክም ውርደትና ውድቀት እንደሆነ ነቢዩ ኢሳይያስ ተናግሯል ኢሳ.45፥14፡፡

40. መኑ ይሁበኒ ክንፈ ከመ ያፍ
ውስተ ደብረ ቊስቋም እሥርር ወእምሥጥ እምጸድፍ
ብእሲተ ሰማይ ማርያም በከመ ጽሑፍ
ኀበ አምሠጠት በህየ እመሥገርተ አርዌ ጽሩፍ
ወኀበ አዕረፈት ቡቱ እምፃማ ድካም ወሐፍ
እንዘ በሕፅና መለኮት ሕቁፍ፡፡

የሰማይ እመቤት ተብሎ እንደተጻፈ ራእ.12፥1 ድንግል ማርያም መለኮት የተባለ ልጇ በደረቷ እቅፍ እያለ ከተሳዳቢ አውሬ(ከሄሮድስ) ወጥመድና ከፍጹም ድካም ወደ አረፈችበት ወደ ቊስቋም ተራራ ብርር ብዬ ከመከራው አርፍና ከጉራንጉር መንገድ ሸሽቼ አመልጥ ዘንድ እንደ ወፍ ክንፍን ማን በሰጠኝ! መዝ.54፥5-9 (ሐተታ) ሄሮድስን ተሳዳቢ አውሬ እንዴት አለው ቢሉ ዲያብሎስ በሐሣዊ መሢህ ላይ አድሮ እኔ አምላክ ነኝ በማለት እየዋሸ ሦስት ዓመት ከስድስት ወር የስድብ አፍን እንደተሰጠውና የወደደውን የምትሐት ታምራት እንደሚያደርግ ትንቢት እንደተነገረ ዳን.7፥9 2ኛ ተሰ.2፥8-13፣ራእ.13፥5-10 ዲያብሎስም በሄሮድስ ላይ አድሮ እመቤታችን 3 ዓመት ከ6 ወር እንድትሰደድ የጥፋት ምክንያት ሆኗልና ሄሮድስን ተሳዳቢ አውሬ አለው፡፡

41. ብፅዕት ዓይን ዘርእየቶ ለብሉየ መዋዕል አምላክ
ከመ እንተ ሕፃን ንኡስ ተሐቂፎ በአብራክ
ወእምዝ ወሪዶ ውስተ መራህብት እንዘ ይድኀክ
ቡርክት አንቲ ማርያም ወፍሬ ከርሥኪ ቡሩክ
በከመ ይቤለኪ በብሥራቱ ገብርኤል መልአክ፡፡

መልአኩ ቅዱስ ገብርኤል ማርያም! አንቺ የተባረክሽ ነሽ፣ የማሕፀንሽም ፍሬ የተባረከ ነው ብሎ በምሥራቹ እንዳበሠረሽ ሉቃ.1፥42-43 ዘመን የማይቆጠርለት አምላክን እንደ ትንሽ ልጅ በጉልበት እቅፍ ተይዞ፣ ከዚህ በኋላም ከእቅፍ ወርዶ በምድር ላይ ሲድህ ያየች ዓይን የተመሰገነች ናት ብዙዎች ነቢያት እና ጻድቃን አሁን እናንተ የምታዩትን ሊያዩ ተመኝተው አላዩም፣ የምትሰሙትንም ሊሰሙ ተመኝተው አልሰሙም የእናንተ ዓይኖች ግን ስለሚያዩ፣ ጆሮዎቻችሁም ስለሚሰሙ ብፁዓን ናቸው ብሎ ጌታ ለደቀመዛሙርቱ እንደተናገረ፡፡ ማቴ.13፥16-18

42. ሶበ ሀሎኩ በጕየቱ ውእተ መዋዕለ
እምተመነይኩ ኪያሁ በዘባንየ ሐዚለ
ወበልሳንየ አልሐስ ዘአእጋሪሁ ጸበለ
ወእስዐም በአፉየ አሠረ እዴሁ በኵኵሕ (ውስተ ኵኵሕ) ዘተሥዕለ
ወከመ አዕርፍ ምስሌሁ በትረ ዮሴፍ ኀበ ተተክለ
ለወልደ ማርያም ቡሐፀ ፍቅሩ ልቡናየ ቈስለ

በጌታ ስደት ጊዜ ብኖር ኖሮ በጀርባዬ እሱን ማዝል፣

የእግሮቹንም ትቢያ በምላሴ እልስ፣ በዓለት ድንጋይ ላይ የተቀረጸ የእጁን ምልክት(አሻራ) በአፌ እስም ዘንድ፣ የዮሴፍ ብትርም በተተከለበት ቦታ ከእርሱ ጋራ አርፍ ዘንድ እመኝ ነበር ልቤ በማርያም ልጅ ፍቅር ቈስሏልና::(ታሪኩ በተራ ቊጥር 38 ስለ ተሰበረ የዮሴፍ ብትር መብቀል የተጻፈው ነው) ሁለተኛው ታሪክ ደግሞ ጌታ በስደቱ ገምኑዲ የምትባለውን አገር ወንዝ ተሻግሮ በአንድ ዓለት ድንጋይ ላይ እጁንና እግሩን ሲያሳርፍ የእጁና የእግሩ ምልክት(አሻራ) በዓለቱ ድንጋይ ላይ የተቀረጸው ታሪክ ነው ::

43. ለምንት ሄሮድስ ለወልደ ዳዊት ከመ ይቅትሎ ዘኀሠሠ
እስመ መሰሎ በቅንዓት ዘይወርስ ንግሠ
ስዕነት እሙ አጕያዪቱ (አጕይዮቶ) እምብካይ ተዓግሦ
በደብረ ቊስቋም እንዘ ትስዕም ርእሶ
ፈያትኒ አመ ነሥኡ ልብሶ::

ሄሮድስ የዳዊት ልጅ ክርስቶስን ሊገድለው የፈለገው ለምድን ነው? በቅናት መንግሥቱን የሚወርስ ስለ መሰለው ነው መኃ.8፤6 ኢሳ.25፤11 ሽፍቶችም ልብሱን በቀሙት ጊዜ የምታሸሸው እናቱ ማርያም ልታሸሸው አልቻለችምን? ቊስቋም በሚባል ቦታስ ራሱን እየሳመች ከልቅሶ ልትታገሥ አልቻለችምን? (ታሪኩ በተራ ቊጥር 26 ስለ ተሰበረው ስለ ጥጦስ ተአምረኛ ሰይፍ የተጻፈው ነው) ቊስቋም እነ እመቤታችን ከስደት ሲመለሱ ከሶስት ዓመት ድካም ያረፉበት ቦታ ሲሆን ጌታ ከደዌ ሥጋ የሚፈውስ ውሃ ያፈለቀበት ቦታ

ነው እንዲሁም ወደ ፊት በስምሽ ቤተ ክርስቲያን ትሠራለች ስሟም ደብረ ምጥማቅ ትባላለች በውስጧም ብዙ ተአምራት ይደረጋሉ ሲል ለድንግል እናቱ ተናግሮ በስሟ ቤተ ክርስቲያን ተሠርታለች::

44. ለምንት በከይኪ እግዝእትየ እምዓማ ድካም ወሥራሕ
አመ ወረድኪ ውስተ ምድረ ግብፅ ምስለ ወልድኪ ፍሡሕ
እንዘ አንቲ ሥርጉት በቅድስና ወንጽሕ
ሊተሰ ለርሱሕ ይደልወኒ በፍትሕ
ይርከበኒ እምኔኪ ዘየዐቢ ላህ::

እመቤቴ ማርያም! አንች በንፅሕናና በቅድስና የተሸለምሽ ስትሆኚ ደስ ከሚያሰኝ ልጅሽ ጋራ ወደ ግብፅ ምድር በወረድሽ ጊዜ ከፍጹም ድካም የተነሣ ለምን አለቀስሽ? ለኔ ለኃጢአተኛው ግን ከአንች የበለጠ ኀዘን ያገኘኝ ዘንድ ፍርድ ይገባኛል::

45. ለምንት ነገድኪ እግዝእትየ እምርስተ አቡኪ በአንብዕ
ውስተ ብሔረ ሕዝብ ካልዕ ምስለ ወልድኪ ባቍዕ
ዘይፈትሕ ጽድቀ ለኵሉ ግፉዕ
ሊተሰ ለኃጥእ ይደልወኒ በርትዕ
ዘከማኪ ተአንግዶ በረሀብ ወፅምዕ::

እመቤቴ ማርያም! ለተበደለው ሁሉ እውነትን ሰምቶ ከሚፈርድ ልጅሽ ጋራ መዝ.96፤2+98፤4-5 ኢሳ.11፤3-5+45፥19-20 ከአባትሽ ከዳዊት ርስት ወደ ባይድ አገር ለምን ርቀሽ ሄድሽ? ለኔ ለክፉው ግን እንደ አንቺ በረሀብ በጥም መሰደድ ይገባኛል::

46. ስፍነ እዜኑ እግዝእትየ ዘረከቡኪ በፍኖት
ዋዕየ ፀሐይ ዘመዓልት ወቊረ ገዳም ዘሌሊት
ወምስለ ዝንቱ ኵሉ አመንደቡኪ ፈያት
ገብርኪ ሶበ ሀሎኩ በውእቶን ዓመታት
እምፈተውኩ ይርከበኒ ምስሌኪ ስደት።

እመቤቴ ማርያም! በመንገድ ያገኙሽን የቀን የፀሐይ ሙቀትንና የሌሊት የምድረ በዳ ብርድን ስንቱን እናገራለሁ? ከዚህ ሁሉ ጋርም ሽፍቶች አስቸገሩሽ በነዚያ ዘመኖች እኔ ባርያሽ ብኖር ኖሮ ከአንቺ ጋራ ስደት ያገኘኝ ዘንድ በወደድኩ ነበር።

47. ተመየጢ እግዝእትየ ማርያም ሀገረኪ ናዝሬተ
ወኢትጕንድዪ በግብፅ ከመ ዘአልብኪ(ከመ ዘኅጣእኪ) ቤተ
በላዕሌኪ አልቦ እንተ ያመጽእ ሁከተ
ለወልድኪ ዘየኀሥሥ ይዕዜሰ ሞተ
በከመ ነገሮ መልአክ ለዮሴፍ ብሥራተ።

እመቤቴ ማርያም! በአንች ላይ ሁከትን የሚያመጣ የለም ቤት እንደሌለሽ(ቤት እንዳጣሽ) በግብፅ አገር አትዘግዪ መልአክ ለዮሴፍ የምሥራችን እንደ ነገረው አሁንስ ልጅሽን ሊገድለው የሚፈልገው ሄሮድስ ሞቷልና ወደ አገርሽ ናዝሬት ተመለሺ ማቴ.2÷19-22።

48. እስከማእዜኑ ትነብሪ ከመ ፈላሲ ወነግድ
ውስተ ርስትኪ ግቢኢ እምብሔረ ባዕድ
ብሥራትኪ ድንግል ክብርተ ዘመድ
እስመ ጠፍአ ናሁ ቀታሌ ሕፃናት ብድብድ
በቤተልሔም አልቦ ዓመፃ ወሀይድ።

በዘመድ የከበርሽ ድንግል! ሕፃናትን የሚገድል ድንገተኛ በሽታ ሄሮድስ ስለሞተ በቤተልሔም ቅሚያና በደል የለምና እንግዳ ሆኖ እንደሚኖር ምርኮኛ በባይድ አገር እስከ መቼ ትኖሪያለሽ? ከስደት የመመለስሽ ብሥራት በነቢያት እንደተነገረች ሆሴ.11፥1 ማቴ.2÷19-22 ወደ ርስትሽ(ቤተልሔም) ተመለሺ (ሐተታ) እመቤታችንን በዘመድ የከበርሽ ማለቱ ስለምን ነው ቢሉ ከቤተ ክህነት፣ ከቤተ መንግሥት፣ መወለዷን መናገር ሲሆን የመላእክት እኅት፣ የነቢያት ትንቢት፣ የሐዋርያት ስብከት፣ የጻድቃን፣ የሰማዕታት እናት ተብላ ትመሰገናለችና በዘመድ የከበርሽ አላት። ሄሮድስንም ድንገተኛ በሽታ ስለምን አለው ቢሉ በዚህ መጽሐፍ መቅድመ ታሪክ ላይ እንደተገለጸ ሄሮድስ ልብስ፣ ቀለብ እሰጣለሁ ብሎ አዋጅ አስነግሮ ሕጻናትን በድንገት አስገድሏልና ድንገተኛ በሽታ አለው።

49. እስከ ማእዜኑ እግዝእትየ ማርያም ውስተ ምድረ ነኪር ትሄልዊ
ሀገረኪ ናሁ ገሊላ እትዊ
ለወልድኪ ሕፃን ዘስሙ ናዝራዊ
ለክብረ ቅዱሳን በከመ ይቤ ዖዝያን ዜናዊ
እምግብፅ ይጼውዖ አቡሁ ራማዊ።

እመቤቴ ማርያም! ስሙ ናዝራዊ የሚባል ልጅሽን ለአዳም እና ላሔዋን ክብር (አዳምና ሔዋንን ለማዳን) የባሕርይ አባቱ አብ ነግብፅ ይጠራዋል፣ ማለት በግብፅ ስደት አይሞትም ኋላ ቀራንዮ ተሰቅሎ ዓለምን ያድናል ብሎ ነቢዩ ዖዝያን (ሆሴዕ) ትንቢት ንደተናገረ እስከ መቼ ድረስ በባይድ አገር ትኖሪያለሽ? እነሆ ወደ ገርሽ ወደ ናዝሬት ተመለሽ። ዘኍ.6፥1-10 መሳ.13፥5 ሆሴ.11÷1

ማቴ.2፥23 (ሐተታ) ስሙ ናዝራዊ የተባለ ልጅሽ ማለቱ በናዝሬት ስላደገ ነው።

50. ወተመይጠት ማርያም ሀገረ እስራኤል አቡሃ
ነቢራ በግብፅ አርብዓ ወክልዔተ አውራኃ
እንዘ ይስግዱ ላቲ(ይስግዱ ላቲ) አዋልደ ጢሮስ በአምኃ
እምይእዜሰ ነገፍኩ ላሀ
ለእምየ በእትወታ ረኪብየ ፍሥሓ፡

ድንግል ማርያም በግብፅ አገር አርባ ሁለት ወርን ኖራ የጢሮስ ልጆች እጅ መንሻን ይዘው እየሰገዱላት ወደ አባቷ እስራኤል አገር ተመለሰች (ወደ አባቷ እስራኤል አገር ተመልሳለችና የጢሮስ ልጆች እጅ መንሻን ይዘው ይስገዱላት) አሁንስ እናቴ ማርያም ከስደት በመመለሷ ደስታን አግኝቼ አዘንን ተውኩ። (ሐተታ) የጢሮስ ልጆች እጅ መንሻን ይዘው እየሰገዱላት ወደ አባቷ እስራኤል አገር ተመለሰች ማለቱ እመቤታችን በስደት ወደ ግብፅና ወደ ኢትዮጵያ ገብታ ስትመለስ የኢትዮጵያ ሰዎች የተለያዩ እጅ መንሻዎችን ሰጥተው በክብር ሸኝተዋታልና። የኢትዮጵያን አንጻር ለጢሮስ፣ የጢሮስን አንጻር ለኢትዮጵያ ሰጥቶ መናገሩስ ስለምን ነው ቢሉ? የጢሮስ ሕዝብ የጌታ ትምህርቱን እንደተቀበሉ የኢትዮጵያ ሰዎችም በስደቱ በፍጹም ደስታ ስለተቀበሉት ነው ጌታም ሳያዩ የሚያምኑኝ ብፁዓን ናቸው ብሎ የኢትዮጵያን ሰዎች አመስግኗቸዋልና ማር.3፥8 ዮሐ.20፥20-30

እመቤታችን ሄሮድስ ከሞተ ከ10 ወር በኋላ ተመልሳለች

51. አብርሂ አብርሂ ናዝሬት ሀገሩ
ንጉሥኪ በጽሐ ዘምስለ ማርያም መጸሩ
ጣዖታተ ግብፅ ኵሎ ቀጥቂጦ በበትሩ
ይጉየዩ ወይትሐፈሩ ሠራዊተ ሄሮድስ ፀሩ
ዘበላዕሌሁ እኩየ መከሩ።

የጌታ አገሩ ናዝሬት! በጌታ ላይ ክፋን የመከሩ፣ ጠላቶቹም የሆኑ የሄሮድስ ሠራዊት ይሸሹም፣ ይተፋፈሩም ዘንድ! የግብፅ ጣዖታትን በብትሩ(በሥልጣኑ) አጥፍቶ ከዙፋኑ ማርያም ጋራ ንጉሥሽ ተመልሷልና ደስ ይበልሽ ደስ ይበልሽ ኢሳ.60፥1-4 ።

52. ኀለየት ማኅሌተ እኅተ ሙሴ በክበሮ ወበመዝሙር
በእንተ ስጥመቱ ለፈርዖን ወጸአተ ሕዝባ እምባሕር
እንዘ ትብል ይትነከር እግዚአብሔር
በእንተ ሕይወታ ለማርያም ወድቀተ ፀራ ነኪር
ተፈሥሑ ሰማያት ወተሐሥየት ምድር

የሙሴ እኅት ማርያም ስለወገኖቿ እስራኤል ከባሕር መውጣትና ስለ ፈርዖን መስጠም እግዚአብሔር ይደነቃል (ይደነቅ ይደነቅ) እያለች በከበሮ ምስጋና አመሰገነች ዘጸ.14፥27-31 ስለ ድንግል ማርያም መዳንና ስለ ጠላት ሄሮድስ ሞትም ሰማይና ምድር ተደሰቱ (ሐተታ) ሰማይና ምድር ተደሰቱ ማለቱ እመቤታችን ከስደት ስትመለስ በሰማይ ያሉ መላእክት፣ በምድር የሚኖሩ ደጋግ የአዳም ልጆች ተደሰቱ ማለት ነው። መዝ.96፣1-2 ኢሳ.1፣2

የሰቆቃወ ድንግል ትርጉምና ታሪክ::

ወለተ ዳዊት በሊ እንዘ ትነግሪ ዘእግዚአብሔር አድኅኖ

53. ወለተ ዳዊት በሊ እንዘ ትነግሪ ዘእግዚአብሔር አድኅኖ
ወታየድዒ ሥልጣኖ
ርኢክዎ ለኃጥእ ዐብየ ወተለዐለ ከመ አርዘ ሊባኖስ ከዊኖ·
(ርኢክዎ ለኃጥእ ዘተፈድየ ደይኖ) ዘደብር ዓባይ
ኀሠሥክዎ በግብአትየ ወኢረከብኩ መካኖ
እስመ ሰበረ ወልድየ ለሄሮድስ ቀርኖ::

የዳዊት ልጅ ድንግል ማርያም! የእግዚአብሔር ማዳኑንና ነፃ ማውጣቱን እየነገርሽ በክፋቱ መከራውን የተቀበለ ክፉ ሄሮድስን እንደ ደጋ ዛፍ ከብሮ ገንኖ አየሁት ከግብፅ ስደት ተመልሼ ፈለግሁት እንኳን እሱን ቦታውን አጣሁት አላገኘሁትም በዪ መዝ 36+35-37 ልጄ የሄሮድስ ቀንዱን (ሥልጣኑን) ሰብሯልና:: (ሐተታ) ሄሮድስን በደጋ ዛፍ ስለምን መሰለው ቢሉ [illegible] የደጋ ዛፍ በጥድም በቁመትም ይበልጣል በሥልጣኑ ከብሮ ገንኖ የነበረ ሄሮድስም እመቤታችንን ሲያሳድድ ቆይቶ ከሦስት ዓመት በኋላ ሞቷልና::

54. ሶበ ኀለይኩ ፍልሰትየ ርኁቀ ብሔረ
ወሑረትየ እምዝ ኀበ ኢይገብእ ድኅረ
ብካየ ንግደትኪ ድንግል ኮነኒ መዝሙረ
ረስዪኒ ወትረ ማርያም ውስተ አፉኪ ዝኩረ
በኀሊናኪ ህልወ ወበልብኪ ኀዱረ
እስመ ዘእንበሌኪ ባዕድ አልብየ ማእምረ::

ድንግል ማርያም! ወደ ሩቅ አገር መሰደዬንና ከእንግዲህ በኋላም ከሄድኩበት የማልመለስበትን ባሰብኩ ጊዜ የስደትሽ ልቅሶ ምስጋናን ሆነኝ ዘወትርም በአንደበትሽ እንድነገር፣

በሐሳብሽ (በረድኤትሽ) እንድኖር፣ በልብሽ እንዳድር አድርጊኝ ያለ አንቺ ሌላ የማውቀው ወዳጅ የለኝምና ::

55. ተማሕፀንኩ በዘባንኪ ዘአግመረ ርስነ
(ሰላም ለዘባንኪ ዘአግመረ ርስነ) ዘደብር ዓባይ
መለኮታዌ እሙነ
ሐውጽኒ ድንግል ወናዝዝኒ ፍጡነ
በእንተ ንግደትኪ ደብረ ቍስቋም እንዘ ትጸውሪ ሕፃነ
(በእንተ ንግደትኪ ደብረ ቍስቋም ወእምነ መካን መካነ) ዘደብር ዓባይ
ኀዘነ ዘፈተነ (አምጣነ ኀዘነ ዘፈተነ) የአምር ኀዘነ::

ድንግል ማርያም! የባሕርይ አምላክ የሆነ ልጅሽን ባዘለ ጀርባሽ ተማፀንኩ (የባሕርይ አምላክ የሆነ ልጅሽን ላዘለ ጀርባሽ ሰላም እላለሁ) ልጅሽን ተሸክመሽ ቍስቋም ወደ ሚባል አገር ስለ መሄድሽ (ከቦታ ቦታ በመንገላታትሽ) ኀዘን የደረሰበት ኀዘንን ያውቃልና ፈጥነሽ ጎብኚኝ፣ አረጋጊኝ::

56. ሶበ ፈቀደ ቀቲለ ሕፃናት ሄሮድስ ከሐዲ
ተድህለት እሙ ዘምስለ ወልዳ ዕብኖዲ
ውስተ ደብር ርጉዕ ኀበ ኢይሰማዕ ቃለ ዓዋዲ
እፎ ነበረት ጉዪያ ከመ አሐዱ ነጋዲ
ዘመነ ወእዝማነ ወመንፈቀ ዓዲ::

ከሐዲ ሄሮድስ ሕፃናትን መግደል በወደደ ጊዜ ዕብኖዲ ከተባለ ልጇ ጋር ድንግል ማርያም የአዋጅ ነጋሪ ቃል ወደ ማይሰማበት ወደ ታላቅ ተራራ ሸሽታ እንደ አንዱ ነጋዴ ሶስት ዓመት ከስድስት ወር እንዴት ኖረች? (ታሪክ) የካቲት 16 ቀን አንድ ነጋዴ በኢየሩሳሌም መንገድ ሲሄድ ስሟ ሐምዳ ከምትባል በረሃ ደረሰ ከፀሐይ ሙቀትም የተነሳ የነጋድያኑ ሁሉ ሰውነት ደከመ እንደኛውም ነጋዴ ወደቀ ሰውነቱም እንደ በድን ሆኖ አእምሮውን

አጣ ያን ጊዜ እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ወደ ወደቀው ነጋዴ በረድኤት ቀርባ በልጇ በኢየሱስ ክርስቶስ ኃይል ጸንተህ ተነሥ ከአንተ ጋር ያሉ ነጋድያንንም፣ የፀሐይ ሙቀት አያገኛቸውም (አያቃጥላቸውም) ስትለው ወዲያውኑ ደመና መጥቶ ጋረደው በዚች ሰዓት እንደ በድን ሆኖ የወደቀው ነጋዴ ከወደቀበት ነቃ እመቤታችንም ከእርሱ ተሠወረች ይህም ነጋዴ የቸርነቷን ብዛት እያደነቀና እየነገረ መንገዱን ሄደ፡፡ 196ኛ ተአምረ ማርያም (ሐተታ) እመቤታችንን 3 ዓመት ከ6 ወር ሽሽታ እንዴት ኖረች ማለቱ የድሮ ነጋዴዎች ለንግድ ከወጡ ሦስት አራት ዓመት ቆይተው ይመለሱ ነበርና የእመቤታችንን እድሜ ከዚህ ይናገሩታል በእናቷ ቤት 3 ዓመት ከ7 ወር፣ በቤተ መቅደስ 12 ዓመት፣ በዮሴፍ ቤት የስደቷን ዘመን ጨምሮ 34 ዓመት ከ3 ወር፣ ከጌታ ዕርገት በኋላም በዮሐንስ ቤት 14 ዓመት መላ እድሜዋ 64 ዓመት ነው፡፡

57. ስብሐት ለኪ ማርያም በስብሐተ አብ ፈናዊ
ስብሐት ለኪ ማርያም በስብሐተ ወልድ ተፈናዊ
ስብሐት ለኪ ማርያም በስብሐተ መንፈስ ቅዱስ ማሕየዊ
ቃለ ስእለትነ በአዕዛነ መንፈስ ጽልዊ
(ውስተ ስእለትነ አዕዛነ መንፈስ ጽልዊ) ዘደብር ዓባይ
ወዲበ ዛቲ ጸሎት (ወዲበ ዛቲ ማኅሌት) ሰላመ ከዐዊ፡፡
(ለዓለም ዓለም ወትረ ምስሌነ ሀልዊ) ዘደብር ዓባይ፡፡

ድንግል ማርያም! የባሕርይ ልጁ የሆነ ወልድን በላከ በአብ ምስጋና፣ በፈቃዱ ከአብ በተላከ በወልድ ምስጋና፣ አዳኝ በሆነ በመንፈስ ቅዱስ ምስጋና አመሰግንሻለሁ (ለአንቺ ምስጋና ይገባል)

በውሳጣዊ ልቡና ጆሮ የልመናችንን ፍሬ ስሚ (ወደ ልመናችን ድምጽ የልቡና ጆሮን ላኪ) በዚች ጸሎት ላይም (በማኅሌት በምትመሰገኚው በዚች ምስጋና ላይም) ሰላምን፣ ምሕረትን አምጪ፣ ዘወትርም ከእኛ ጋር በረድኤት ኑሪ፡፡

እመቤታችን ድንግል ማርያም ሆይ ዓለምን የፈጠረ ልጅሽ ኢትዮጵያንና ሕዝቧን ከመከራ ሥጋ፣ ከመከራ ነፍስ ይጠብቅ ዘንድ ለምኚልን፡፡

በትርጓሜ፣ በምሥጢር፣ በታሪክ ለረዱኝ ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሊቃውንት (ለመጻሕፍት፣ ለቅኔ መምህራን) በሙሉ እግዚአብሔር አምላክ የአገልግሎት ዘመናቸውን ይባርክ፡፡

የአባቶቻችን የሊቃውንት አምላክም ስሙ ይመስገን፡፡

አኑሳስቶ ላስጀመረን፣ አስጀምሮ ላስፈጸመን ለልዑል እግዚአብሔር ክብርና ምስጋና ይግባው አሜን፡፡

ያለ ተርጓሚውና ያለአዘጋጁ ፈቃድ በሙሉም ሆነ በከፊል ማባዛት (ማሳተም) እንዲሁም ወደ ማንኛውም ቋንቋ መተርጐም በሕግ የተከለከለ ነው፡፡

- አማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ 81 ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት 1988 ዓ.ም አዲስ አበባ
- ባለ 402 ተአምር ተአምረ ማርያም ግእዝና አማርኛ ተስፋ ገ/ሥላሴ 1988 ዓ.ም አዲስ አበባ
- ባለ 111 ተአምር ተአምረ ማርያም ግእዝና አማርኛ ትንሣኤ ማሳተሚያ 1989 ዓ.ም አዲስ አበባ
- የአሥራ አራቱ መጽሐፈ ቅዳሴ ንባቡና ትርጓሜው ትንሣኤ ማሳተሚያ 1988 ዓ.ም አዲስ አበባ
- መጽሐፈ ሕዝቅኤል ንባቡና ትርጓሜው ትንሣኤ ማሳተሚያ 1989 ዓ.ም አዲስ አበባ
- ቅዱስ ወንጌል ንባቡና ትርጓሜው ትንሣኤ ማሳተሚያ 1980 ዓ.ም አዲስ አበባ
- መጽሐፈ ሰዓታት ዘደብር ዓባይ አክሱም ማተሚያ 1992 ዓ.ም

- መዝሙረ ዳዊት ንባቡና ትርጓሜው ተስፋ ገ/ሥላሴ 1980 ዓ.ም አዲስ አበባ
- መጽሐፈ ስንክሳር ግእዝና አማርኛ ትንሣኤ ማሳተሚያ 1993 (1994) ዓ.ም አዲስ አበባ
- ሦስቱ የሐዲሳት መጻሕፍት (የሐዋርያት ሥራ፣ ሰባቱ የሐዋርያት መልእክታት፣ ራእየ ዮሐንስ) ትንሣኤ ማሳተሚያ 1994 ዓ.ም አዲስ አበባ
- መጽሐፈ ኢሳይያስ ንባቡና ትርጓሜው አዘጋጅ ሊቀ ሊቃውንት ዕዝራ ሐዲስ በጎንደር መንበረ መንግሥት መድኃኔ ዓለም ቤተ ክርስቲያን የአራቱ ጉባኤያት መምህር 1996 ዓ.ም ጎንደር ማተሚያ ቤት
- ባለ 150 ተአምር ተአምረ ኢየሱስ ግእዝና አማርኛ ትንሣኤ ዘጉባኤ ማተሚያ 1994 ዓ.ም አዲስ አበባ

- መጽሐፈ ኤርምያስ ንባቡና ትርጓሜው ትንሣኤ ማሳተሚያ 1997 ዓ.ም አዲስ አበባ
- መጽሐፈ ግሥ ወሰዋስው መርሖ መጻሕፍት ከሊቀ ሊቃውንት ያሬድ ሽፈራው የቅኔና የሐዲሳት ትርጓሜ መምህር 1997 ዓ.ም ቅዱስ ጊዮርጊስ ማተሚያ ባህር ዳር (ኪዳነ ወልድ ክፍሌ)
- መጽሐፈ ኢዮብ ንባቡና ትርጓሜው ትንሣኤ ማሳተሚያ 1998 ዓ.ም
- ሰቆቃወ ድንግል ግእዝ አዘጋጅ መጋቤ አእላፍ ሄኖክ ወ/ሚካኤል በጎንደር የደብረ ኃይልና የደብረ ጥበብ በዓታ ለማርያም የአቋቋም ምስክር ጉባኤ ቤት መምህር 1999 ዓ.ም ብርሃንና ሰላም ማተሚያ አዲስ አበባ ::

‹‹ወደ ቁስቋም ተራራ ብርር ብዬ ከመከራው አርፍ ዘንድ እንደ ወፍ ክንፍን ማን በሰጠኝ!›› ገጽ 58

ለብዙ ጊዜ ሲጠበቅ የነበረው የሰቆቃወ ድንግል ትርጉም ምሥጢሩን፣ ሐተታውን እና ታሪኩን ብዙ ሊቃውንት መምህራን ተሳትፊውበት ከቅዱሳት መጻሕፍትም በማመሳከር የግእዝ ቋንቋን ለማይችሉ ሁሉ እንደ ቅዳሴዋ እና እንደ ውዳሴዋ በአማርኛ ተተርጉሞ ለጸሎት፣ እንዲሁም ምሥጢሩንና ታሪኩን በቀላሉ እንዲረዱ በማሰብ በይዘቱ ለመጀመሪያ ጊዜ ልዩ ሆኖ ቀረበ፡፡

ከዚህ በፊት በአዘጋጁ የታተሙ መጻሕፍት

- 15ቱ መኃልየ ነቢያት(መዝሙራት) በአንድምታ፣
- ማኅሌተ ጽጌ ከግእዝ ወደ አማርኛ ትርጉም ከነሙሉ ታሪኩ፣
- በ8ቱ ብሔረ ኦሪት ውስጥ የሚገኝና ምሥጢሩ ግልጽ ያልሆነ ንባብ ግልጽ ሆኖ መቅረቡን ለአንባብያን እየገለጽን፣

በመጻሕፍቱ ላይ ያላችሁን አስተያየት በስልክም ሆነ በአካል እንድትገልጹልን በእግዚአብሔር ስም እናሳስባለን፡፡

0913 41 08 63
0913 28 83 74

እግዚአብሔር አምላክ ኢትዮጵያንና ሕዝቧን ይባርክ፡፡

ከሣሊ. ማተሚያ ቤት

ዋጋ 10.00 ብር